

KAPSAMLI ETKİ

FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'YE EKONOMİK VE SOSYAL KATKILARI

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ VE ÖZET: ÇOK YÖNLÜ KATKI

05

I. BÖLÜM: ÖZET METODOLOJİ

09

II. BÖLÜM: TÜRKİYE'DEKİ FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLER

13

III. BÖLÜM: EKONOMİYE DEĞER KATMAK

16

- GAYRİSAFİ KATMA DEĞER
- İSTİHDAM VE CİNSİYET EŞİTLİĞİ
- YATIRIMLAR
- İHRACAT
- KURUMSAL MERKEZLER
- AR-GE VE İNOVASYON

İÇİNDEKİLER

IV. BÖLÜM: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYI DESTEKLEMEK

26

- ÇEVRE
- EĞİTİM VE MESLEKİ GELİŞİM
- SAĞLIK VE GÜVENLİK
- BEŞERİ VE SOSYAL KALKINMA

REHBER: TÜRKİYE'DEKİ KURUMSAL FRANSIZ VARLIĞI

36

- TÜRKİYE'DEKİ FRANSA
BÜYÜKELÇİLİĞİ
- ANKARA BÖLGESEL EKONOMİ
SERVİSİ
- CCEF
- BUSINESS FRANCE
- CCIFT
- AFD

EK: SEÇİLİ SEKTÖRLERİN KATKILARI

43

- OTOMOTİV
- SAĞLIK VE KOZMETİK
- TARIM-GIDA
- TURİZM VE ULAŞIM

GİRİŞ VE ÖZET: ÇOK YÖNLÜ KATKI

Genel Görünüm

Ülkeler arası ticaret ilişkilerinin analizinde sıklıkla ticaret hacmine ve özel sektör yatırımların düzeyine odaklanılır. Bunlar önemli niceliksel göstergeler olmakla birlikte, resmin tamamını sunmaktan uzaktır. Bu göstergeler, yabancı sermaye şirketlerinin ve ortak teşebbüslerin, teknoloji, bilgi birikimi, inovasyon ve üçüncü ülkelere ihracat konularında ekonomiye yaptıkları katkıları tam olarak kapsayamaz. Ayrıca, şirketlerin etkinlik gösterdikleri sektörlerle getirdikleri canlılığı, doğrudan, dolaylı veya uyarılma yoluyla yarattıkları istihdamı ve insan kaynağının gelişimine katkılarını göz ardı eder. Dahası bu göstergeler, şirketlerin sürdürülebilirlik stratejileri, çevre, sağlık, güvenlik politikaları ve kurumsal sosyal sorumluluk projeleri ile fiziksel çevreye ve sosyal ve beşeri kalkınmaya sağladığı olumlu etkileri de gözden kaçıır.

Fransa ve Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilere, birbirini destekleyen iki bileşen olan ticaret ve yatırımın yoğunluğu ve çeşitliliği yıllarca damgasını vurmuştur. 2020 yılı itibariyle, Avrupa Birliği (AB), Birleşik Krallık ve İsviçre'nin ardından, Türkiye, Fransız ürünlerinin satıldığı dördüncü büyük pazar, Fransa ise Türkiye'nin sekizinci en büyük tedarikçisi ve altıncı en büyük müşterisidir. Küresel sağlık krizine rağmen iki ülke arasındaki çift taraflı mal ticareti hacmi 2020 yılında 14,1 milyar euro tutarında gerçekleşmiştir -2019'da ise ikili ticaret 14,7 milyar euro tutarında gerçekleşti. Bu tutarın, 7,8 milyar euroya karşılık gelen kısmını, Türkiye'nin Fransa'ya hizmetler hariç yaptığı ihracat; 6,3 milyar euroluk kısmını ise Fransa'dan mal ithalatı oluşturmaktadır. Başta otomotiv ve havacılık alanında olmak üzere taşıma ekipmanları sektörü iki ülke arasındaki ticaretin lokomotifini olmayı sürdürmekle birlikte, sanayi ekipmanları, tekstil, gıda ürünleri ve diğer ürünlerin ticaretinin artması ile kademeli bir çeşitlenme görülmektedir. 2021 yılı için eldeki ilk göstergeler oldukça umut vericidir: 2021'in ilk yarısında çift taraflı mal ticareti 8,4 milyar euroya ulaşmıştır; bu bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 38 oranında bir artış anlamına gelmektedir. Aynı dönemde, Türkiye'ye Fransız ihracatı yüzde 47,4 ve Türkiye'den Fransız ithalatı yüzde 31,3 oranında artmıştır.

Çift taraflı hizmet ticareti ise 2019'da, Fransa'nın Türkiye'ye ihracatındaki ivmelenme ile 3,1 milyar euroya ulaşmıştır. Aynı dönemde, Fransa'nın Türkiye'ye hizmet ihracatı 1,6 milyar euro olmuştur. İki ülke arasındaki servis ticareti, en çok ulaşım, seyahat ve "diğer ticari hizmetler" üzerinden gerçekleşmektedir.

Fransa, Türkiye ekonomisinde yatırımlar alanında da uzun zamandır önemli bir rol oynamaktadır. Güçlü Fransız-Türk ortaklıklarına örnek olarak havalimanı işletmeciliğinde TAV ve ADP, bankacılıkta TEB ve BNP Paribas ve otomotiv sektöründe Oyak ve Renault arasındaki ortaklıklar gösterilebilir.

1980'den bu yana Türkiye'de kurulu Fransız şirketlerinin sayısı on kat artmıştır. Bunun yanı sıra, Paris Borsası'nın CAC 40 endeksinde bulunan 40 şirketten 35'inin, Türkiye'de endüstriyel ve/veya ticari aktiviteleri bulunmaktadır.

Fransız Dış Ticaret Danışmanları Türkiye Komitesi'nin talebi üzerine Hiera Consulting tarafından, Fransa Büyükelçiliği Bölgesel Ekonomi Servisi'nin desteğiyle hazırlanan bu raporun amacı başlıca göstergeleri derinlemesine araştırmak ve Fransız ve Fransız-Türk sermayeli şirketlerin Türkiye'ye sunduğu geniş çaplı nicel ve nitel katkılar hakkında bir tablo sunmaktır. Bu amaçla, tahmini 400 kadar Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketin 328'ine, yarattıkları etkiler hakkında kapsamlı sorular ilettik ve 225 şirketten yanıt aldık. Buna ilave olarak, masaüstü araştırmasıyla 16 şirket hakkında daha veri topladık. Ardından, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı bu şirketlerin yarattığı faydaların ve sağladığı katkıların kapsamlı bir görünümünü sunmak amacıyla, 241 şirketin tamamı hakkında edindiğimiz bulguları analiz ettik.

Bu çalışma, Türkiye'nin ana ekonomik ortaklarından biri tarafından yapılmış nadir çalışmalardan biridir. Ülkelerimiz arasındaki ekonomik ilişkilerin bir bölümünü detaylı şekilde incelerken, bu ilişkinin ne kadar yoğun ve zengin olduğunu da ortaya koymaktadır. Çalışma, Fransız şirketlerin ve iştiraklerinin, karşılıklı yarar sağlayacak bir ortaklık için uzun vadede Türkiye'ye olan bağlılıklarına kanıt niteliğindedir.

Hervé Magro
Fransa'nın Türkiye Büyükelçisi

Kilit Bulgular

Araştırmaya katılan şirketler, imalat, toptan satış ve perakende satış başta olmak üzere geniş bir yelpazede faaliyet göstermektedir. Aralarında çok sayıda büyük şirket bulunmaktadır. Daha açık bir deyişle, şirketlerin yüzde 41'inin 2019'da Türkiye'deki cirosu 25 milyon euronun üzerinde gerçekleşmiştir. Bu şirketlerin Türkiye'de bulunma sebebi yalnızca ürünlerini satmak değildir.

Şöyle ki, şirketlerin **yüzde 43'ü** doğrudan veya bir üretim ortağı aracılığıyla **Türkiye'de üretim yapmaktadır** ve **Türkiye'de en az 77 adet Fransız veya Fransız-Türk ortaklı üretim tesisi** bulunmaktadır.

Araştırmada yer alan şirketler, **2019'da Türkiye'nin gayrisafi katma değer üretimine**, doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılar dahil olmak üzere, **52,6 milyar Türk lirası** (2019 yılı ortalama döviz kuru dikkate alındığında -6,36 EUR/TL- 8,3 milyar euro) tutarında **katkı** sağlamıştır. Bu tutar, 2014 ve 2019 yılları arasında, reel bazda, yüzde altılık yıllık bileşik büyüme oranına (YBBO) işaret etmektedir. Şirketlerin **2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye'de yatırım veya yeniden yatırımları, 5 milyar euroyu geçmiştir**. Bu tutar, uzun dönemli toplam resmi doğrudan yabancı yatırım stoğu olan 5,4 milyar dolardan fazla yatırım yapıldığını işaret etmektedir. Bunun yanı sıra, araştırmamız, şirketlerin Türkiye'ye uzun vadede bağlı olduğunu ve önümüzdeki üç yıl içinde Türkiye'de en az 750 milyon euro tutarında yatırım gerçekleştirmeyi planladığını göstermektedir.

Fransız ve Türk ekiplerinin on yıllardır süregelen sanayi ortaklıklarında, birlikte etkili ve sorunsuz bir şekilde çalışmalarını sağlayan birçok ortak yön bulunmaktadır. Ayrıca, birbirimizi tamamlayan birçok özelliğimiz, yatırımlarımızın Türkiye'nin gayrisafi katma değerine yıllık 8,3 milyar Euro katkı sağlamasına, ortak ürün ve hizmetlerimizin birçok ülkeye ihraç edilmesine önayak olmuştur.

Franck Mereyde
CCEF Türkiye Komitesi Başkanı

Araştırmamız, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin döviz gelirlerinin olduğuna işaret etmektedir. Araştırmaya dahil edilen şirketlerin neredeyse üçte ikisi Türkiye'den ihracat yapmaktadır ve bu şirketlerin çoğunun ana iş kolunu ihracat oluşturmaktadır. Birçok Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket, Türkiye'deki ofislerinden diğer ülkelerdeki operasyonlarını yönetmektedir.

Araştırmaya katılan şirketler, üretime ve ihracata katkılarının yanı sıra, istihdama da geniş çaplı ve günden güne artan katkılar sunmaktadır. Bu yolla şirketler, Türkiye'de yaşayan bireylerin ve

toplumun yaşam standartlarının ve refahının artmasına yardımcı olmaktadır. Dolaylı ve uyarılmış istihdam da dahil olmak üzere, araştırmaya katılan ve **132.000 doğrudan çalışanı olan Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, 2019'da**, 2014'e kıyasla yüzde 28,4'lük bir artışla, **314.500 kişiye istihdam yaratmıştır**.

Söz konusu şirketler, araştırma ve geliştirmeye (Ar-Ge) yaptıkları ciddi boyutlardaki yatırımlarla, araştırma ve eğitim kurumlarıyla yaptıkları iş birlikleriyle ve çalışanlarının yeteneklerini geliştirerek ve onlara yüksek seviyede eğitimler sunarak, Türkiye'nin teknoloji seviyesi ve bilgi birikiminin artmasına yardımcı olmaktadır. Küçük veya büyük fark etmeksizin, araştırmaya katılan neredeyse tüm şirketler için işgücünün eğitilmesi öncelikli alandır.

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınmasına da önemli katkıları bulunmaktadır. Şirketler, karlılık ve sorumluluğu bir araya getiren ve ekonomik, sosyal ve çevresel kalkınmayla uyumlu bir iş kültürünü benimsemiştir. Odaklandıkları alanlar arasında karbon ayak izlerini küçültmek, çevresel teknolojilerin transferi, çalışanlar ve iş ortakları arasında ve kamusal alanda kazaları önlemek gelmektedir.

Araştırmaya dahil edilen şirketler, aynı zamanda cinsiyet eşitliğini de etkin biçimde desteklemekte ve teşvik etmektedir. Bu şirketlerin çalışanlarının önemli bir oranını kadınlar oluşturmaktadır. İlerleyen sayfalarda, şirketlerin kadın bilimcileri destekleyen ve erkek egemen otomotiv endüstrisinde kadınların varlığını arttıran cinsiyet eşitliği girişimlerine dair örnekler sunulmuştur.

Raporun Yapısı

Rapor, araştırmada kullanılan metodolojinin anlatıldığı I. Bölüm'den sonra, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin profilini sunmaktadır (II. Bölüm). Araştırmaya dahil edilen şirketlerin gayrisafi katma değere, istihdama, ticaret ve yatırıma, Ar-Ge'ye ve inovasyona sunduğu katkılar ise III. Bölüm'de incelenmektedir. Son olarak IV. Bölüm'de, Fransız ve Fransız-Türk şirketlerinin çevre, cinsiyet eşitliği, sağlık ve güvenlik, eğitim ve çalışan eğitimi gibi alanlarda sürdürülebilir kalkınmayı nasıl teşvik ettiğine dair örnekler sunulmaktadır. Raporun son kısmında ise (Ek), Türkiye'deki Fransız faaliyetlerinin temsilcisi olan, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin seçilmiş sektörlerde sağladıkları katkılar hakkında bilgilere yer verilmektedir.

Raporun rehber bölümünde Türkiye'deki temel Fransız kurumsal varlığı hakkında detaylar bulunmaktadır. Bu bölüme, Ankara'daki Fransa Büyükelçiliği, Elçiliğin Bölgesel Ekonomi Servisi, Fransız Dış Ticaret Danışmanları Türkiye Komitesi (CCEF), Business France, Türk-Fransız Ticaret Derneği ve Fransız kalkınma ajansı AFD dahil edilmiştir. Bu kurumlar, Fransız ve Türk-Fransız ortaklı şirketlerin Türkiye ekonomisine ve Türkiye'nin beşeri ve sosyal kalkınmasına sunduğu katkılara destek olmaya devam edecektir.

Elinizdeki raporun okuyuculara Fransız-Türk iş ilişkileri hakkında geniş ve derinlemesine bir anlayış sunacağını umuyoruz. Ayrıca, araştırmaya katılan tüm şirketlere teşekkürlerimizi sunarız.

I. BÖLÜM: ÖZET METODOLOJİ

Bu rapor, Hiera Consulting tarafından Türkiye'de faaliyet göstermekte olan Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler hakkında toplanan verilerin analizine dayanmaktadır. Hiera Consulting bu araştırmayı, Fransa Dış Ticaret Danışmanları Türkiye Komitesi'nin isteği üzerine, Fransa Büyükelçiliği'nin Bölgesel Ekonomi Servisi ile iş birliği çerçevesinde, 10 Mayıs 2021 ve 11 Haziran 2021 tarihleri arasında gerçekleştirmiştir. Analize, masaüstü araştırması yoluyla toplanan veriler de dahil edilmiştir.

Referans yılı ve COVID-19 hakkında notlar

Araştırmanın referans yılı olarak 2019 seçilmiş ve beş yıllık bir dönem içinde trendleri belirlemek için 2014 yılıyla karşılaştırmalar yapılmıştır. Beş yıllık süre, şirketlerin kaydettiği ilerlemenin iyi bir göstergesi olmak için yeterli bir aralık sunmaktadır.

Referans yılı olarak 2020'nin alınmasının, Türkiye'nin de COVID-19 pandemisinden etkilenmesi ve hastalığın yayılmasını önlemek için alınan zorunlu sosyal mesafe kurallarının neredeyse tüm sektörleri ve kurumsal aktiviteleri olumsuz şekilde etkilemesi nedeniyle yanıtıcı olacağı düşünülmüştür. 2020 yılı verilerinin kullanılması ve 2020 ile 2015 arası karşılaştırmaların yapılması, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin Türkiye'ye gayrisafi katma değer, ticaret ve yatırım gibi konularda yaptıkları katkıların düzeyini ve büyüme hızını düşük gösterme riskini tanıtmaktadır.

Sağlık ve ekonomik krizlerle karşı karşıya kalan Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, kendi inisiyatifleri ve/veya yerel makamların talebiyle, ülkenin salgına ile mücadelesine katkıda bulunmak için harekete geçmiştir. Sağlık sektörü, öncelikli olarak laboratuvarlar ve sıhhi ekipman ve tıbbi oksijen tedariki yoluyla hastanelerin ve sağlık çalışanlarının ihtiyaçlarına cevap vermede önemli bir rol oynamıştır. Bu süreçte, araç ve tekstil üreticileri, üretim tesislerini tıbbi ve koruyucu ekipman üretmek için kullanmıştır. Gıda ve hazır yemek sektöründeki şirketler, hanelere ve belediyelere bağışlarda bulunmuş; konaklama sektöründeki şirketler ise tesislerini sağlık çalışanlarına açmıştır. Bunun yanında, tüm şirketler, çalışanlarını, müşterilerini ve tedarikçilerini korumak için girişimlerde bulunmuştur. Son bir önemli nokta ise, birçok şirketin finansal bağışlarla milli dayanışma kampanyasını destekleyerek, salgının olumsuz etkileriyle savaşmak için ortaya konan ulusal çabalara katkı sağlamış olmasıdır.

Araştırmanın Kapsamı

Araştırmaya dahil edilen tüm şirketlerin Türkiye'de en az bir çalışanı bulunmaktadır. Ayrıca, bu şirketler aşağıdaki şartlardan birini yerine getirmektedirler:

- Aslen Fransa'da kurulmuş olup, daha sonra, Türk Ticaret Kanunu'na göre Türkiye'de de tüzel kişilik edinmek; veya,
- Aslen Türkiye'de kurulmuş olup, daha sonra, Fransa'da kurulmuş bir şirket tarafından satın alınmak veya böyle bir şirketle birleşmek; veya,
- Fransız-Türk ortaklığında -Fransa ve Türkiye'de ayrı ayrı kurulan iki şirketin ortaklığı olarak kurulmuş olup, Fransız tarafın şirketin tam veya ortak kontrolüne sahip olması.

Anket

Anket, şirketlerin iş kolları, yatırımları, uluslararası ticarete etkinlikleri, istihdam seviyeleri, kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri ve çevresel, sosyal ve yönetim politikaları dahil olmak üzere profilleri ve faaliyetleri hakkında verilerin toplanması sağlamıştır. Şirketlere ait bazı veriler masaüstü araştırması yoluyla elde edilmiş; 2014 referans yılı için eksik istihdam verileriyle zaman içindeki hayali artışları önlemek için tahmin yöntemiyle tamamlanmıştır.¹

Gayrisafi Katma Değer

Gayrisafi Katma Değer (GSKD), bireysel bir üretici, endüstri, sektör veya bölgenin bir ekonomiye sunduğu katkıları ölçen ekonomik bir göstergedir. GSKD, üretilen mal ve hizmetlerin değerleri toplamından, bu mal ve hizmetlerin üretimde kullanılan girdiler toplamının çıkarılmasıyla elde edilen nicel bir değerdir. Ulusal hesaplarda gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH), ekonomik faaliyetlerin ana göstergesidir. GSYİH üretim, gelir ve harcama olmak üzere üç farklı yaklaşımla belirlenebilir. En basit tanımla, GSYİH'nin üretim yoluyla belirlenmesi yaklaşımında, GSYİH ekonominin farklı sektörlerinde üretilen ürün ve hizmetler yoluyla oluşan GSKD'nin toplamından devlet yardımları ve ürünler üzerindeki vergilerin çıkarılması ile elde edilir.

Gerçekleştirdiğimiz analizde şirketlerin yarattığı ekonomik etkiyi, Türkiye'de yaratılan toplam GSKD'ye katkıları, başka bir deyişle, Türkiye'nin GSYİH'sine sundukları katkı olarak tanımladık ve bu katkıyı işgücü verimliliği yöntemiyle ölçtük.²

İşgücü verimliliği, birim emek girdisi başına üretilen GSKD hacmi olarak tanımlanır. İşgücü verimliliği yöntemi, şirketlerin GSKD'ye katkısının makul bir tahminini verir. Bu yöntem, daha derin bir ekonomik modelleme veya şirketlerin bağlayıcı kurallar ve gizlilik ilkeleri nedeniyle açıklayamayacakları bilgilere ulaşılmasını gerektirmez. Bir sonraki bölümde açıklandığı üzere, şirketlerin ekonomi üzerindeki dolaylı ve uyarılmış etkileri, doğrudan ekonomik ve istihdam katkılarına dayanılarak hesaplanmıştır.

¹Eksik istihdam verileri, (2014 verileri bulunamayan) her şirketin 2019'daki toplam çalışan sayısı ve ilgili sektöründe 2014-2019 arasında gerçekleşen ve Türk İstatistik Kurumu tarafından hesaplanan toplam istihdam değişimleri temel alınarak hesaplanmıştır.

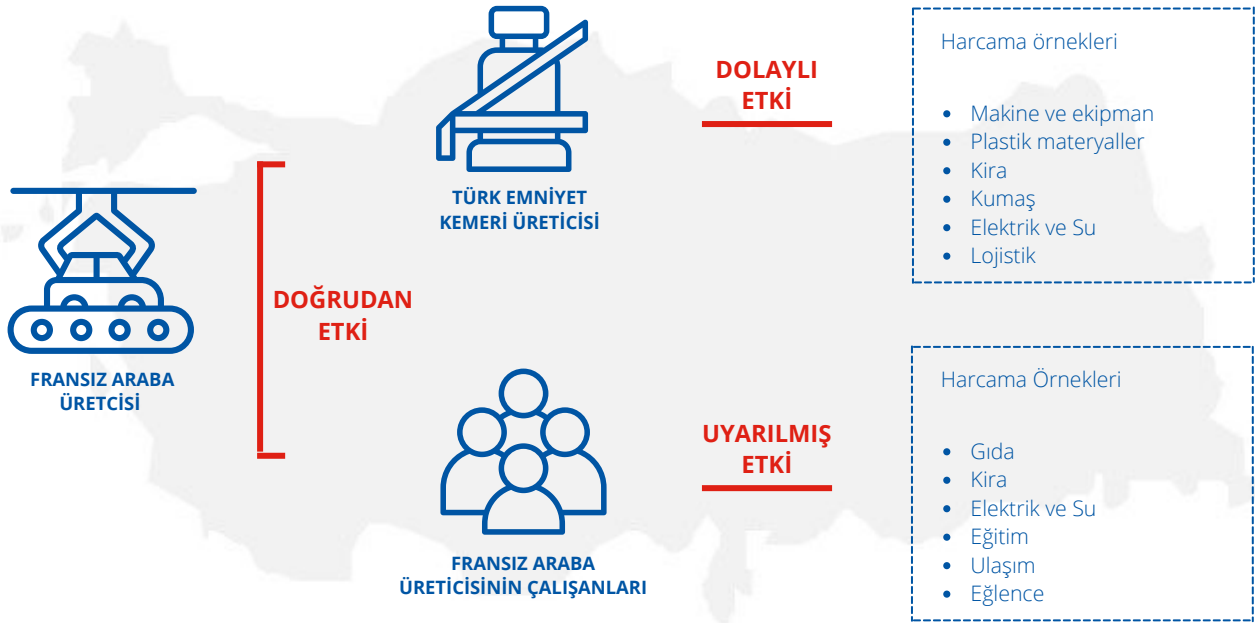
²Bu yöntemde, her şirketteki tam zamanlı eşdeğer çalışanların toplam sayısı, ilgili sektörün ortalama emek verimliliği ile çarpılır. Sektör bazında ortalama emek verimliliği, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanmış, 2012 tarihli, girdi-çıkıtı tablosundan elde edilmiş ve daha sonra kişi başına düşen GSYİH büyümesine göre uyarlanmıştır.

Etki

Raporda, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin Türkiye'nin ekonomisi üzerinde yarattığı etkiler doğrudan, dolaylı ve uyarılmış olmak üzere üç seviyede analiz edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen şirketlerin birincil doğrudan ekonomik etkilerinin ötesine geçmek, onların Türkiye ekonomisine doğrudan etkilerinden çok daha büyük olan kapsamlı katkılarını resmetmemizi sağlar.

Doğrudan etki, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin yaptıkları harcamalardan ve kendi operasyonel faaliyetleri dahilinde yarattıkları istihdamdan oluşmaktadır. *Dolaylı etki*, söz konusu şirketlerin tedarik zincirleri boyunca yaptıkları işletmeler arası satın almalarından doğan ek ekonomik faaliyetleri ve istihdamı ifade etmektedir. *Uyarılmış etki*, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin çalışanlarının hanehalkı harcamalarından doğan değeri belirtmektedir.

1.ŞEKİL: ÜÇ ÇEŞİT ETKİ

Türkiye'de kurulu bir Fransız otomobil üreticisi, Türk emniyet kemeri üreticisi firmadan emniyet kemeri sistemleri satın alıyor ve kendi çalışanlarına maaş ödüyor. Bunlar, şirketin ekonomi üzerindeki **doğrudan** etkisinin örnekleridir.

Türk emniyet kemeri üreticisi, Fransız otomobil üreticisinin taleplerini karşılamak için istihdam yaratıyor ve gelirini çeşitli sektörlerle harcıyor. Bunlar, Fransız otomobil üreticisinin ekonomi üzerindeki **dolaylı** etkisinin örnekleridir.

Fransız otomobil üreticisinin çalışanları, maaşlarını Türkiye'de çeşitli kalemlere (kira, gıda, elektrik vs.) harcıyor. Bu harcamalar, Fransız otomobil üreticisinin ekonomi üzerindeki **uyarılmış** etkisinin örnekleridir.

Analiz edilen şirketlerin gayrisafi katma değer ve istihdam üzerinde yarattıkları dolaylı ve uyarılmış etkileri hesaplamak için, bir ekonomideki farklı sektörlerin doğrudan ve dolaylı bağılıklarını dikkate alan ve sıkça kullanılan bir ekonomik modelleme tekniği olan girdi-çıktı analizi yöntemini kullandık. Türkiye ekonomisinde faaliyet gösteren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin dolaylı ve uyarılmış katkılarını hesaplarken, Türkiye İstatistik Kurumu'nun Türkiye ekonomisi için hazırladığı girdi-çıktı tablosuna başvurduk. Böylece şirketlerin yarattıkları birleşik etkinin boyutları hakkında daha kapsamlı bir resim elde ettik.

İstatistiklerin Kapsamı

Bu raporda, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerle ilgili olarak sunulan, anket verileri ve masaüstü araştırmalarından elde edilen istatistikler, araştırma sırasında elde edilmiş olan gerçek rakamlardır. Türkiye'de 400'den fazla Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket bulunduğu göz önüne alınırsa, ankete katılanlar toplamın sadece bir kısmını oluşturmaktadır.

Raporda, şirketlerin tamamını temsil etmek üzere tahminlerde bulunulmamıştır. Dolayısıyla, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, GSKD, istihdam, yatırım veya diğer parametrelerde sundukları katkılar şüphesiz bu raporda gösterildiğinden çok daha fazladır. Yine de, araştırmamıza geniş katılım göz önüne alındığında, elde ettiğimiz veriler, zamana yayılan örüntü ve eğilimlere dair nitel bulgularımızı tamamlamaya yarayan faydalı kanıtlardır.

II. BÖLÜM:

TÜRKİYE'DEKİ FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLER

Fransa ve Türkiye arasındaki iş ilişkilerinin kökeni, 16. yüzyıl ortalarında Kanuni Sultan Süleyman ve I. François arasında gerçekleştirilen ittifaka uzanmaktadır. Takip eden yüzyıllarda iki ülke arasındaki diplomatik ilişkiler bu mirastan güç alarak gelişmiş ve ekonomik alana yansımış; 1863'te Banque de Paris et des Pays-Bas ve İngiliz yatırımcıların girişimi ile kurulan Osmanlı Bankası ile ikili ekonomik ilişkiler daha da görünür hale gelmiştir. Daha sonra AXA Sigorta Grubu tarafından satın alınan bir Fransız sigorta şirketi olan L'Union Des Assurances de Paris, Türkiye'de 1892 yılında faaliyete geçmiştir. 20. yüzyılın başından itibaren, birçok büyük Fransız şirketi Türkiye'de faaliyete başlamıştır. 1969 yılında Türk ortağı Oyak ile ülkede faaliyete giren Renault liderliğinde, Fransız otomotiv tedarikçileri ülkeye ilgisi de bu dönemde artmıştır. Ancak, asıl olarak 1980'lerde Türk ekonomisinin dışa açılması ve 1996'da AB ile Türkiye arasında imzalanan Gümrük Birliği anlaşmasının yürürlüğe girmesi, birçok Fransız şirketi Türkiye'ye yatırım yapmaya teşvik etmiştir. Bu dönemde Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, enerji, perakende, tarım-gıda, kozmetik ve sağlık sektörlerinde önemli yatırımlar yapmıştır. Endüstriyel gruplar ağır basmaya devam etse de, Fransız sigorta, yemek hizmetleri ve lüks ürün şirketleri de Türkiye'de hizmet vermeye başlamıştır. Bu gelişmeler Türkiye'de güçlü ve çeşitli bir şirketler portfolyosu oluşmasının temelini atmıştır.

2008'deki küresel finansal kriz ve sonrasında yaşanan ekonomik gerileme, Türkiye'de Fransız sermayesi ile kurulan yeni şirket ve ortaklıkların sayısında geçici bir düşüşe neden olsa da bu gerilemeyi yeni şirketlerin kurulduğu, ortaklıklar ve birleşmelerin gerçekleştiği bir dönem takip etmiştir. Bunun yanı sıra, Türkiye'de halihazırda kurulmuş olan Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler yatırımlarına yeniden hız vermişlerdir. 2015'ten beri süregelen zorluklara rağmen, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler ve teknoloji sektöründe faaliyet gösteren Fransız şirketleri düzenli olarak Türkiye'ye giriş yapmaya devam etmiştir.

Fransız ve Fransız-Türk şirketleri, özellikle endüstriyel ihracat sektörü ve altyapı alanında yatırım yapmaya devam ederken, az sayıda şirket faaliyetlerini azaltma yoluna gitmiştir. 2011'den bu yana, satın almalar, birleşmeler ve ortak girişimler ile kurulan Fransız-Türk şirketlerinin sayısı, Fransız sermayesiyle kurulan yeni şirketlerin sayısını geride bırakmıştır. Fransız şirketlerin Türkiye'ye olan güçlü ve süregelen ilgisi, 2011 ve 2021 yılları arasında, en azından bir Fransız şirketin katılımı ile gerçekleşen 40 büyük satın alma veya ortaklık ile de görülmektedir.

Güçlü ve Gelişen Profil

Araştırmaya katılan şirketlerin yüzde 66'sı anonim şirket, yüzde 25'i ise limitet şirkettir. Geri kalanları Türkiye'de açılmış şubeler ve irtibat büroları oluşturmaktadır. Anket sonuçlarımız Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin yüzde 41'inin büyük ölçekli teşebbüslerle bağlantılı olduğunu göstermiştir. Bunlar, yıllık ciroları 1,5 milyar euroyu aşan ve/veya 5.000'den fazla çalışanı olan teşebbüsler olarak tanımlanmaktadır. Bu oran, büyük Fransız grupların süregelen Türkiye bağlılığının bir kanıtı niteliğindedir.

Türkiye'de elde edilen ciro değerlendirildiğinde, araştırmaya dahil edilen Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin yüzde 41'inin 2019'daki yıllık cirosunun 25 milyon eurodan fazla olduğu görülmektedir -2014'te ise şirketlerin yüzde 34'ü bu seviyede ciro elde etmiştir. Daha detaylı belirtmek gerekirse, 2019'da şirketlerin yüzde 17'si, 300 milyon euroya eşit veya daha fazla ciro elde etmişken, bu oran 2014'te yüzde 14'tür. Bu artış, beş yıllık süreç içinde şirket gelirlerinin azımsanmayacak bir oranda büyüdüğünü göstermektedir. Aslına bakılırsa, şirketlerin yüzde 43'ü, 2014 ve 2019 yılları arasında cirolarında gözle görülür artış sağlamış ve bir üst gelir dilimine yükselmiştir.

Geniş Yelpazede Faaliyetler

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, doğrudan üretimden, ulaşım ve depolama yoluyla üretimi desteklemeye ve profesyonel hizmetler sunmaya kadar çok çeşitli faaliyet alanlarında faaliyet göstermektedir. Aynı zamanda, motorlu taşıt imalatı, kimyasal, lastik ve plastik ürünlerin imalatı, ilaç, gıda ve içecek, turizm ve ulaşım gibi sektörlerde yoğunlaşmış firma grupları bulunmaktadır. Birçok Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket, bu alanlarda Türkiye'de lider konumundadır. Örneğin, tüm sektörler ele alındığında Oyak Renault ciro bakımından Türkiye'nin en büyük üçüncü şirkettir ve ürünlerinin yüzde 80'ini yurtdışına satarak Türkiye'nin üçüncü en büyük ihracatçısı konumundadır. Raporun Ek bölümünde bu sektörlerle detaylı değinilmiştir.

Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin

%41'i

büyük ölçekli bir Fransız teşebbüsüne bağlıdır.

Araştırmaya dahil edilen şirketlerin

%17'si

2019 yılında Türkiye'de 300 milyon euro veya üzerinde ciro gerçekleştirdi.

Ankete katılan şirketlerin

%43'ü

Türkiye'de 2014-2019 yılları arasında, önemli bir ciro artışı kaydetti.

Araştırmaya dahil edilen Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin sektörel dağılımının geniş kategorilerdeki resmi dağılımı, yüzde 34'ünün imalat, yüzde 15'inin toptan ve perakende ticaret hizmetleri ve yüzde 10'unun profesyonel, bilimsel ve teknik hizmetler alanında yoğunlaştığını göstermektedir.³ Ayrıca, şirketlerin yarısından fazlası, imalat, profesyonel, bilimsel ve teknik hizmetler ve finansal hizmetler gibi yüksek katma değerli sektörlerde faaldir.

Üretimi Önceliklendirmek

Araştırmaya dahil edilen Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin yüzde 43'ü Türkiye'de üretim yapmaktadır. Şirketlerin yüzde 33'ü kendi üretim tesislerini kullanırken, geri kalanların (yüzde 10) kendi adlarına Türkiye'de üretim yapan ortakları bulunmaktadır. Bu oranlar, Türkiye'de en az 77 Fransız ve Fransız-Türk ortaklı üretim tesisi bulunduğu anlamına gelmektedir. Bu aynı zamanda, şirketlerin Türkiye'de üretim yapmak için, ülkeye güçlü ve kalıcı bir bağlılıkları olduğunu bir kanıtıdır ve Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, Türkiye'de sadece satış için değil, üretim yapmak için bulunduğunu göstermektedir.

Türkiye'de Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin sahip olduğu, en az

77

adet üretim tesisi bulunmaktadır.

Şirketlerin dörtte üçü diğer şirketlere ürün ve/veya hizmet satarken (yani işletmeler arası şirketlerken), yüzde 18'i doğrudan tüketiciye satış yapmaktadır. Şirketlerin yalnızca yüzde 7'si kamu sektörüne hizmet vermeye ve/veya ürün satmaya odaklanmıştır.

³ Araştırmaya dahil edilen şirketleri sınıflandırmak için, faaliyete göre ürünlerin istatistikî sınıflamasını (CPA) kullandık. CPA kategorilerinin tam listesine, Avrupa Birliği'nin istatistik ofisi EUROSTAT internet sitesinden ulaşılabilir (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/cpa/cpa-2008>).

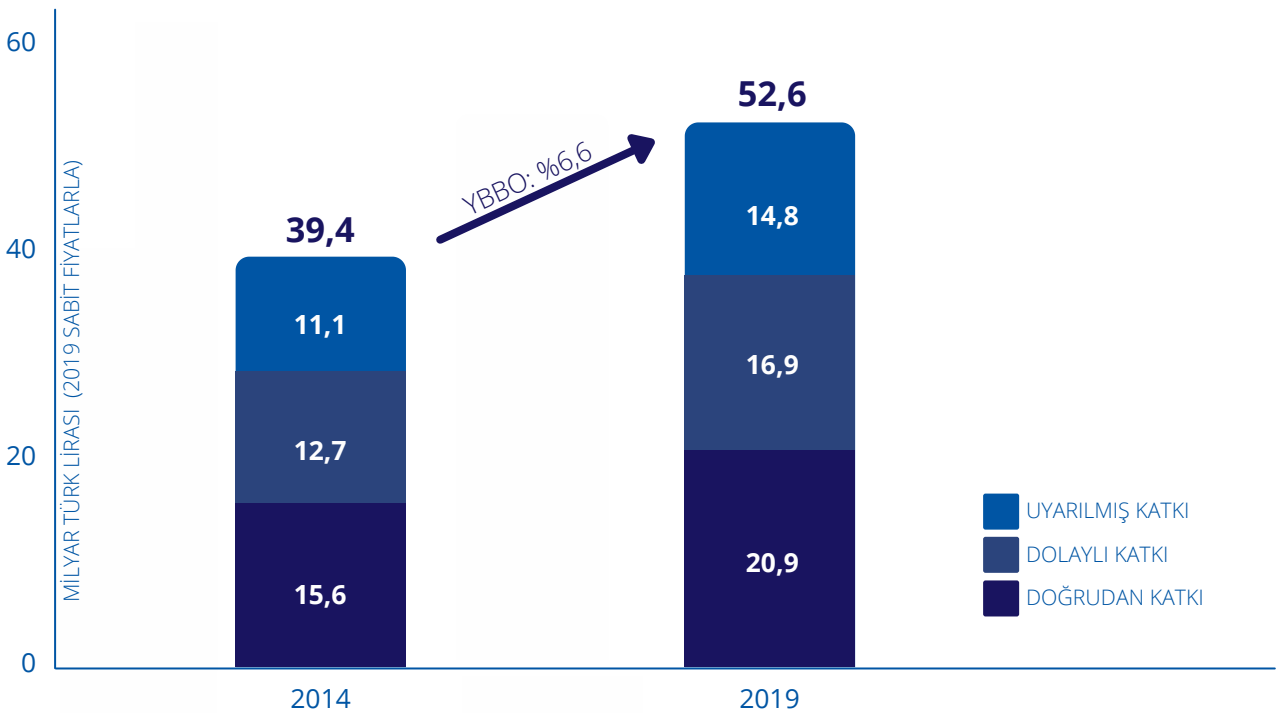
III. BÖLÜM: EKONOMİYE DEĞER KATMAK

Bir önceki bölümde Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketleri profilini çıkardıktan sonra, şimdi bu şirketlerin Türkiye'nin ekonomisine sundukları katkıları gayrisafi katma değer (tanımı için 1. Bölüme bakınız), istihdam, yatırım, ihracat, bölgesel operasyonlar, Ar-Ge ve inovasyon açılarından değerlendirebiliriz.

GAYRİSAFİ KATMA DEĞER

Çalışmamız, araştırmaya dahil edilen 241 Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketin Türkiye'de yaratılan gayrisafi katma değere (GSKD) 2014 yılında 15,6 milyar Türk lirası, **2019 yılında ise 20,9 milyar Türk lirası** doğrudan katkı sağladığını göstermiştir. 2019 yılı ortalama döviz kuru temel alındığında (6,36 EUR/TRY), araştırmaya dahil edilen şirketlerin 2019 yılındaki katkısı **3,3 milyar euroya** tekabül etmektedir. Bu değerler sabit 2019 fiyatlarıyla hesaplandıklarından, enflasyon etkisinden bağımsızdır. Diğer bir deyişle, şirketlerin reel doğrudan katkısı, beş yıl içinde üçte birden fazla artmıştır. Dolaylı ve uyarılmış katkılar da dahil edildiğinde, GSKD'ye yapılan toplam katkı 2014'te 39,4 milyar Türk lirasına ulaşmış; **2019'da** ise sabit fiyatlarla **52,6 milyar Türk lirası (8,3 milyar euro)** olarak gerçekleşmiştir.

2. ŞEKİL: FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ GSKD'YE KATKILARI

2014 ve 2019 yılları arasında şirketlerin GSKD'ye yaptıkları reel toplam katkı, yüzde 6'lık yıllık bileşik büyüme oranıyla artış göstermiştir.

Çalışmamızın sonuçları ayrıca aşağıdaki bulgular işaret etmektedir:

- 2019'da her şirketin ortalama katkısı 218 milyon Türk lirası tutarında gerçekleşmiştir.
- GSKD'ye en büyük katkıyı, Ankara'daki Fransa Büyükelçiliği Bölgesel Ekonomi Servisi tarafından "ulaşım ve turizm" ve "tarım-gıda" sektörlerinde faaliyet gösteren şirketler olarak sınıflandırılan şirketler yapmıştır. Ulaşım ve turizm sektöründeki şirketlerin katkısı 13,5 milyar Türk lirası, tarım-gıda sektöründeki şirketlerin katkısı ise 8,2 milyar Türk lirası olarak gerçekleşmiştir. Seçili sektörlerde faaliyet gösteren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin GSKD'ye yaptıkları katkının yıllık bileşik büyüme oranı incelendiğinde, yüzde 9 yıllık bileşik büyüme oranı ile tarım-gıda sektörünün başı çektiği görülmektedir. (Seçili sektörlerin Türkiye'deki katkıları hakkında daha fazla bilgi almak için lütfen bu raporun Ek bölümünü inceleyiniz.)
- Kendi tesislerinde veya ortakları aracılığıyla üretim faaliyetlerinde bulunan şirketler, 2019'daki toplam GSKD katkısının yüzde 52'sini oluşturmuştur. Bu oran 2014'te yüzde 50'dir.

İSTİHDAM VE CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin Türkiye'nin ekonomisine katkıları, istihdam seviyeleri incelendiğinde de görülmektedir. Yaratılan her iş, istihdam seviyesinde artışa ve böylece ülkedeki genel refah durumunun iyileşmesine katkı sağlamaktadır. Araştırmaya dahil edilen şirketler, 2014 sonu itibariyle 103.430 kişiyi, **2019 sonu itibariyle ise 132.541** kişiyi doğrudan istihdam etmiştir.

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler,
2019 yılın sonu itibariyle, Türkiye'de

132.541

kişiye doğrudan istihdam sağlamıştır.

Bu, 2014 ile 2019 arasında yüzde 28,1'lik bir artışı, başka bir deyişle yüzde 5,1'lik yıllık bileşik büyüme oranını işaret etmektedir.

2019 sonu itibariyle şirketler tarafından doğrudan istihdamı sağlananların yüzde 31'i ulaşım destek hizmetlerinde, yüzde 12'si iş destek hizmetlerinde, yüzde 10'u perakende ticaret hizmetlerinde, yüzde 9'u motorlu taşıtlar imalatında, yüzde 8'i finansal ve sigorta hizmetlerinde ve yüzde 7'si gıda ve içecek imalatında çalışmaktadır.

Araştırmaya dahil edilen şirketlerin istihdam verileri ekonomik ve sosyal gelişmeye de olumlu etkileri olan çeşitliliğe ve cinsiyet eşitliğine olan bağlılıklarını da ortaya koymaktadır. Bu şirketlerin yüzde 39'unda, kadın çalışanlar işgücünün en az yüzde 40'ını oluşturmaktadır. Şirketlerin yüzde 12'sinde ise kadın çalışanlar işgücünün yüzde 60'ını oluşturmaktadır.

CİNSİYET EŞİTLİĞİ

L'ORÉAL TÜRKİYE

Bilim Kadınlarının Güçlendirilmesi

"Bilim Kadınları İçin" (For Women in Science), dünya çapında 23 yıldır, Türkiye'de ise 19 yıldır devam eden uzun soluklu bir programdır. Kadınların bilime katkılarını desteklemekte, bilimde cinsiyet eşitliğine dikkat çekmekte ve rol modelleri yaratmaya yardımcı olmaktadır.

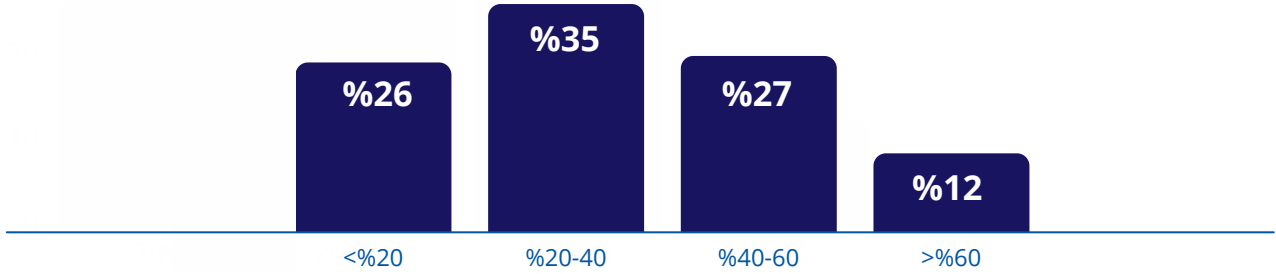
"Bilim Kadınları İçin" programı her yıl dünya çapında 250'yi aşkın yetenekli genç bilim kadınına destek vermektedir. Programın sağladığı destek sayesinde beş kitadan gelen seçkin kadın araştırmacılar bilimsel kariyerlerini sürdürme imkanı bulmakta ve dünyayı değiştirecek keşifler yapmaktadırlar. Bu destekten yararlanmış bilim kadınlarının sayısı dünya çapında 3.400'e ulaşmıştır.

Türkiye'de program, L'Oréal Türkiye ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nun iş birliği ile yürütülmektedir. Her yıl UNESCO'nun bağımsız jürisi tarafından seçilen dört bilim kadını, araştırma projeleri için 120.000 Türk lirası değerinde hibeye hak kazanmaktadır. Programa seçim kriterleri arasında bilime katkı, uygulanabilirlik, sürdürülebilirlik ve bilimsel inovasyon bulunmaktadır. "Bilim Kadınları İçin" programı Türkiye'de son 19 yılda, 114 genç bilim kadınına destek sağlamıştır.

L'Oréal, bilimde cinsiyet eşitliğini teşvik etme vizyonuyla emin adımlarla yürümektedir. Genç kızların bilimsel araştırmalar yapmak için cesaretlendirildiği, kadınların daha da güçlü olduğu ve bilimsel araştırmanın, araştırmacının cinsiyetiyle değil, kalitesi ve potansiyel etkisi ile değerlendirildiği bir gelecek için çalışmaktadır.

Yetenekli genç Türk bilim kadınlarını güçlendiren ve Türkiye'ye son dört yıl içinde ardı ardına "uluslararası yükselen yetenekler" kazandıran L'Oréal Türkiye, "Bilim Kadınları İçin" programının dünya çapındaki en büyük destekçileri arasında beşinci sıradadır.

3. ŞEKİL: TOPLAM İŞGÜCÜNÜN YÜZDESİ OLARAK KADIN İŞGÜCÜ

CİNSİYET EŞİTLİĞİ

OYAK RENAULT

İş Yerinde Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması

Oyak Renault, Renault ve Oyak firmalarının ortak teşebbüsüdür. Türkiye'de 52 yılı aşkın süredir faaliyet gösteren şirket, araba, motor ve şanzıman üretmektedir.

Oyak Renault, cinsiyet eşitliğinin performansı, inovasyonu ve motivasyonu teşvik ettiğine inanmaktadır. Şirket, 2011 yılında cinsiyet eşitliğini ve kadınların iş ve sosyal hayatın her alanına eşit katılımını desteklemek için "Women@Renault" programını başlatmıştır. Somut eylemlere dayanan bu program, kadınların şirket içinde her düzeyde ve her iş alanında temsilini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Programın yarattığı somut başarılarla aşağıdaki örnekler verilebilir:

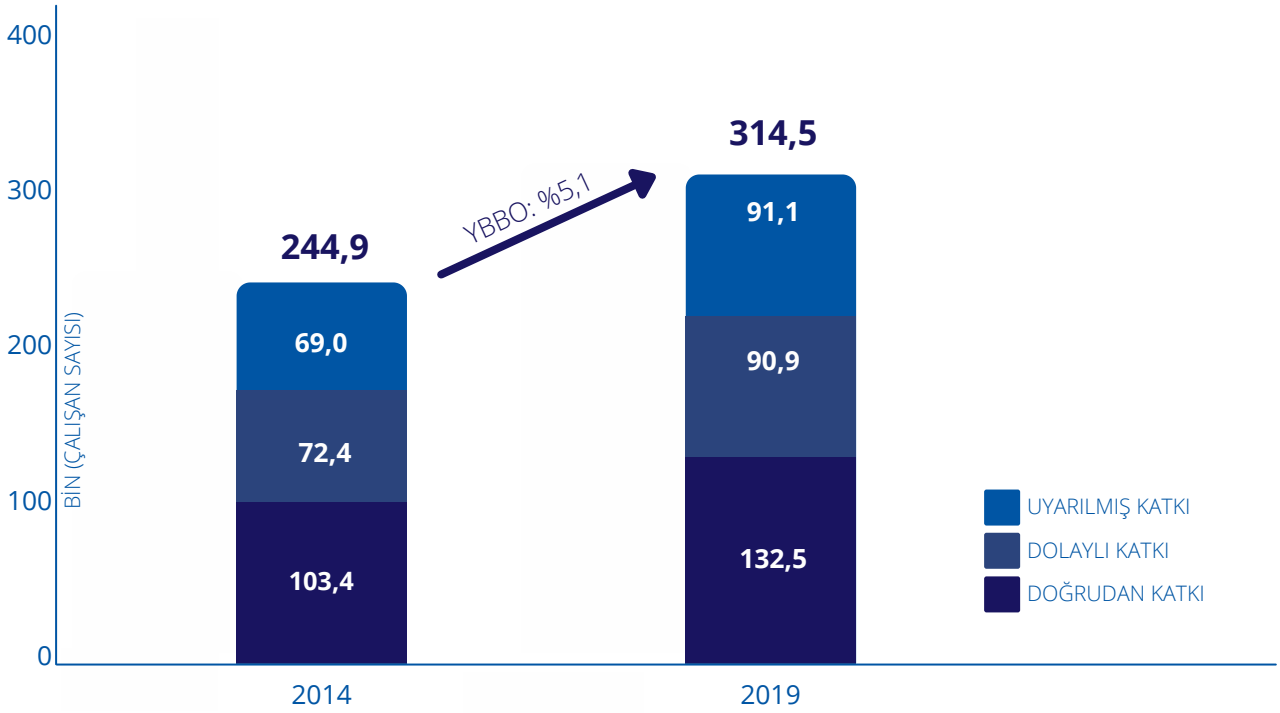
- Kadınların şirket içinde üst düzey pozisyonlarda yer almasını sağlamak (100 kadın ile yönetici pozisyonları için iş görüşmesi yapılmıştır);
- Özel olarak bu amaç için hazırlanmış, "İş Hayatında Cinsiyet Eşitliği ve Kapsayıcı Dil Kılavuzu"nu geliştirmek ve şirketin her seviyesinde uygulamak;
- Kadın yöneticileri şirketi temsil etmeleri için cesaretlendirmek ve Türkiye'deki üniversitelere ulaşarak otomotiv sanayisine daha fazla kadın lider kazandırmak;
- Kadınların çeşitli becerilerde şirkete kattıkları değer ve bilgiyi sergilemek üzere 20.000'e yakın görselle bir dijital sergi ve fotoğraf sergisi açmak; ve
- Kadın çalışanları maratonlara katılmaları için cesaretlendirmek ve Bursa'da düzenlenen araba yarışlarının teknik ekiplerinin bir kısmının kadınlardan oluşmasını sağlamak.

Bu eylemlerin amacı, geçmişte erkek egemen bir sektör olan otomotiv sektöründe kadın çalışan sayısını arttırmaktır. Oyak Renault, kadınların becerilerinden, zekalarından ve liderliklerinden yararlanmayı arzu etmektedir.

İstihdama Daha Geniş Çapta Katkı

Araştırmada yer alan Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin istihdamda yarattığı etki, kendi çalışan sayılarının ötesine geçmektedir. Bu şirketler, 2019 yılı sonu itibariyle, dolaylı ve uyarılmış istihdam da dahil olmak üzere, 314.500 kişi için istihdam yaratmıştır. Şirketlerin istihdama yaptığı toplam katkı 2014 ve 2019 yılları arasında, yüzde 5,1'lik yıllık bileşik büyüme oranı ile artmıştır.

4. ŞEKİL: FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ İSTİHDAMA KATKILARI

Araştırmamıza göre;

- Ulaşım ve turizm ve tarım-gıda sektörlerindeki şirketler 2019'da istihdama en fazla katkıyı sunan şirketler olmuştur. Ayrıca GSKD'ye de en büyük katkı bu sektörlerdeki şirketlerden gelmiştir.
- Üretim faaliyetlerinde bulunan şirketler, istihdama sağlanan toplam doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkıların yüzde 54'ünden sorumludur.
- Tarım-gıda sektörünün istihdama sağladığı toplam katkının, 2014 ve 2019 yılları arasındaki yıllık bileşik büyümesi yüzde 8,2'dir. (Seçili sektörlerin Türkiye'deki katkıları hakkında daha fazla bilgi almak için lütfen bu raporun Ek bölümünü inceleyiniz.)

YATIRIMLAR

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, kesintisiz yatırımlarıyla Türkiye ekonomisinin gelişimine destek vermektedir. Araştırmamızda yer alan şirketler, Türkiye'de 2014 ve 2019 yılları arasında 5 milyar euroyu aşan bir tutarda yatırım gerçekleştirmiştir. Bu miktarın yüzde 80'i, ulaşım ve lojistik (%32); imalat (%31) ve finans ve sigorta hizmetleri (%17) olmak üzere üç sektörde faaliyet gösteren şirketler tarafından gerçekleştirilmiştir.

2014-2019 YILLARI ARASINDA,
TÜRKİYE'DE

5 MİLYAR
EURO

DEĞERİNDE YATIRIM YAPILMIŞTIR.

Araştırmaya katılan şirketler, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin yalnızca bir bölümü olsa da, ankette belirttikleri yatırım tutarları, aynı zaman aralığı içinde Fransa'dan Türkiye'ye yapılan doğrudan yabancı yatırımlara dair resmi verilerin üzerindedir. Bunun sebebi, yüksek ihtimalle, ankette beyan edilen verilerin yalnızca Fransa'dan gelen doğrudan sermaye girişlerini değil, Fransız ve Türk paydaşların gelirleriyle yaptıkları yeniden yatırımları ve dolaylı yatırımları da içermesidir.

Araştırmaya katılan şirketlerin en az yarısının önümüzdeki üç yıl içinde Türkiye'de yatırım yapmayı planladığını beyan etmesi, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin Türkiye'deki yatırım trendinin devam edeceğini işaret etmektedir. Daha açık olmak gerekirse, ankete katılan şirketlerin yüzde 19'unun 2024 yılına kadar, her birinin ayrı ayrı, en az 10 milyon euro yatırım yapması beklenmektedir. Bu da, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin Türkiye'de, önümüzdeki üç yılda, 750 milyon eurodan fazla planlanmış yatırımı olduğunu göstermektedir -buna 50 milyon eurodan fazla yatırım yapmayı planlayan katılımcıların %6'sı da dahildir.

İHRACAT

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin çoğunluğu, yalnızca Türkiye için değil, ihracat pazarları için de ürün ve hizmet üretmektedir. Araştırma katılımcılarının yüzde 64'ü Türkiye'den ihracat yaptıklarını belirtmiştir.

ARAŞTIRMAYA KATILANLARIN

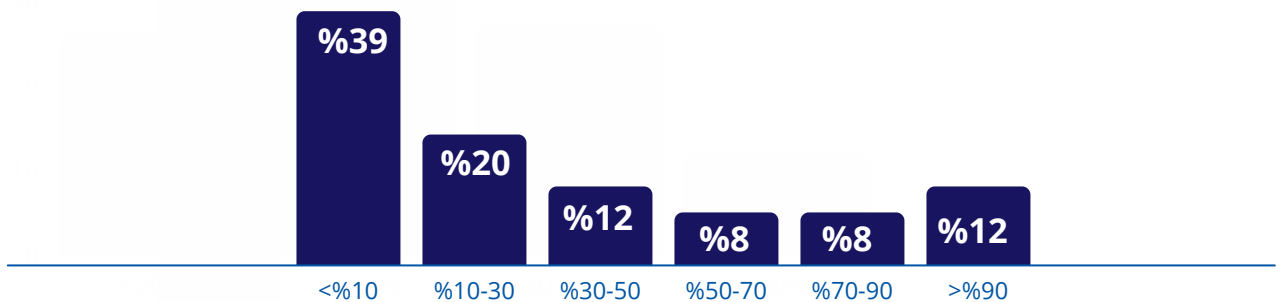
% 64'Ü

TÜRKİYE'DEN İHRACAT YAPMAKTADIR.

Beklendiği üzere, ihracatçıların yüzde 40'ını imalat şirketleri oluşturmaktadır. Bunu ulaşım ve lojistik sektöründe çalışan şirketler (%37) ve toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışan şirketler (%12) takip etmektedir.

Araştırmaya dahil edilen şirketlerin yüzde 28'i, 2019'da Türkiye'de elde ettikleri toplam gelirlerin yüzde 50'sini ihracat ile gerçekleştirmiştir. Şirketlerin yüzde 12'si ise gelirlerinin yüzde 90'ından fazlasını ihracat yoluyla gerçekleştirmiştir.

5. ŞEKİL : 2019 YILI CİRO YÜZDESİ OLARAK İHRACAT

KURUMSAL MERKEZLER

Birçok Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket, Türkiye'deki merkezlerini, ihracat yapmanın yanı sıra, diğer ülkelerdeki iş faaliyetlerini yönetmek için üs olarak kullanmaktadır. Böylece şirketler, dış ticaret ve uluslararası iş yönetimi gibi alanlarda Türkiye'deki yetkinlikten faydalanmakta, bilgi birikiminin gelişimine destek vermekte ve Türkiye'nin coğrafi konumunun avantajlarından istifade etmektedir.

ARAŞTIRMAYA KATILANLARIN
% 29'U
İÇİN TÜRKİYE OFİSİ BÖLGESEL ÜSTÜR.

Araştırmada yer alan şirketlerin yüzde 29'unun, Türkiye'de diğer ülkelerdeki iş faaliyetlerinden sorumlu bir merkezleri bulunmaktadır. Bu şirketlerin çoğu, Türkiye'deki merkezlerini diğer ülkelerdeki (öncelikle Orta Doğu ve Bağımsız Devletler Topluluğu olmak üzere, Doğu Avrupa ve Kuzey Afrika ülkelerindeki) faaliyetlerini yönetmek için kullanmaktadır.

AR-GE VE İNOVASYON

Fransa, araştırma ve geliştirmeye (Ar-Ge) yapılan kamu yatırımları açısından dünyada on dördüncü sıradadır.⁴ Ar-Ge'ye yönelik kamu yatırımı, 2019'da Fransa'nın gayri safi yurt içi hasılasının yüzde 2,2'sini oluşturmuştur.

Türkiye'deki Fransız kurumları, sağlık, imalat, otomotiv ve tarım gibi birçok sektörde ortak ekonomik ve bilimsel projeler geliştirmek için Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile sıkı bir iş birliği içindedir. Örneğin, TÜBİTAK ve Fransa Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CNRS) arasında 1992 yılında başlayan iş birliği, şimdiye kadar 66 projenin hayata geçirilmesini sağlamıştır.

French Tech

Fransa yeni girişimler (startup) için dünyanın en dinamik ülkelerinden biridir. Ülkede 20.800 adet girişim, 2.870 yatırımcı, 113 hızlandırıcı ve 3.500 girişim sermayesi fonu bulunmaktadır. 2020 yılı zorlu geçmiş olsa da Fransız girişimler yıl içinde rekor bir tutar olan 5,4 milyar euro tutarında fon toplamıştır. Bu tutar 2019'da toplanandan yüzde 7 daha fazladır. Fransa ilk kez, yeni girişimlere yapılan toplam yatırımın büyüklüğü açısından, Birleşik Krallık'ın hemen gerisinde ve Almanya'nın önünde, Avrupa'da ikinci sırada yer almıştır. Fransız "unicorn" (tek boynuzu at) girişimlerinin sayısı 2018'de beş iken, bu sayı Eylül 2020'de ikiye katlanarak 10 olmuştur. Haziran 2021 itibarıyla Fransa'da 16 adet unicorn girişim bulunmaktadır.

Bu capcanlı ekosistem, "French Tech" etiketinin içeriğini biçimlendirmektedir. French Tech, Fransız hükümeti tarafından, teknolojik ve yenilikçi Fransız şirketlerinde veya onlar için çalışan tüm aktörleri birleştirme amacıyla 2013'te oluşturulan açık bir markadır. French Tech'in temel önceliği dinamik dijital bir girişim topluluğunun büyümesini teşvik etmektir. French Tech ayrıca yatırım ve ortaklık tercihleriyle çeşitliliğe ve sürdürülebilirliğe katkıda bulunmaktadır.

French Tech toplulukları, 63'ü Fransa dışında olmak üzere, 100'ü aşkın şehirde faaliyet göstermektedir. French Tech topluluklarının bulunduğu şehirler, yeniliğe açık olmaları, bütünlükleri, profesyonellikleri, bağımsızlıkları ve yerel bir girişim ekosistemi oluşturma iradelerine göre seçilmiştir. 2021 yılında Cezayir, Atlanta, Beyrut, Chicago, Münih ve Avustralya ile birlikte İstanbul da bu ağa katılmıştır. İstanbul'daki French Tech topluluğu, şehirde halihazırda bulunan Fransız girişimlerin büyümesini desteklemekle kalmayıp, güçlü, canlı ve tamamlayıcı bir girişimci topluluğuyla sinerji yaratmayı amaçlamaktadır. French Tech topluluğu, İstanbul'da faaliyetlerini genişletmek isteyen girişimler için ilk iletişim noktası ve bir sıçrama tahtası görevi görecek ve Fransa'yı, Fransa'da faaliyet göstermek isteyen Türk girişimlere tanıtacaktır.

⁴Dünya Bankası. Araştırma ve Geliştirme Harcamaları (GSYİH yüzdesi). Erişim için: <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS>

Benzer biçimde, 2014 ve 2019 yılları arasında, TÜBİTAK ve Fransa Kamu Yatırım Bankası Bpifrance'ın EUREKA Programı çerçevesinde gerçekleştirdiği iş birliği sayesinde 40 ortak proje hayata geçirilmiştir. Bunun aynı sıra, Fransa Avrupa ve Dışişleri Bakanlığı, Bosphorus 2021 programı çerçevesinde TÜBİTAK ile birlikte öncelikli araştırma alanları belirlemiştir. Bu araştırma alanları bilimsel ve kimyasal inovasyonları, dijital teknolojileri ve yapay zekayı içermektedir.

Ar-Ge'ye bağlılık kültürü yalnızca Fransız kamu sektörüne özgü olmayıp, yenilikleri ile Türk ekonomisi için önemli katma değerler yaratan özel Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler tarafından da hevesle benimsenmiş durumdadır.

Araştırmada yer alan Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin yüzde 19'u, 2014 ve 2019 yılları arasında toplam gelirlerinin yüzde 5'ten fazlasını Ar-Ge faaliyetlerine yatırmıştır. Dahası, bu şirketlerin yüzde 3'ünün Ar-Ge yatırımları, toplam gelirlerinin yüzde 25'ini aşmış durumdadır.

İNNOVASYON

SANOFI TÜRKİYE

Yenilikçi Ekosistemin Desteklenmesi

Sanofi Türkiye, sağlık sektöründeki 64 yıllık deneyimi ve 1.700 çalışanıyla ülkedeki en büyük ilaç şirketlerinden biridir. Sanofi, yenilikçi tedavi çözümleri, biyoteknolojik ilaçlar, aşılar ve tüketici sağlığı ürünleri gibi alanlarda geniş ürün yelpazesi ile ekonomiye değer katmakta ve Türkiye'nin kalkınmasını desteklemektedir.

2019 yılında Sanofi Türkiye, Türk ilaç endüstrisindeki inovasyon ekosistemini desteklemek için PharmUp adlı bir girişim programı başlatmıştır. PharmUp, sağlık sektörüne katma değer sağlayacak girişimleri yenilikçi ve sürdürülebilir çözümlerle desteklemeyi ve dijital sağlık ekosistemindeki Türk girişimlerle iş birliği alanları saptamayı amaçlamaktadır. PharmUp, akıllı sağlık cihazları ve tanısız çözümler, tıbbi eğitim ve iletişim araçları, sağlıklı yaşam çözümleri, tele-tıp, veri analizi ve dijital dönüşüm gibi alanlarda faaliyet gösteren girişimleri hedeflemektedir. Fikir aşamasını geçmiş, prototip üretmiş, pazara girmiş veya girmek için hazır teknoloji odaklı girişimler PharmUp'ın ilgi alanına girmektedir.

Seçilen girişimler, finans, stratejik planlama ve hukuk ve pazarlama gibi alanlarda çevrimiçi eğitim atölyelerine katılmaktadır. Ardından bu girişimlere üç aylık bir hızlandırma program çerçevesinde mentörlük desteği sunulmaktadır. Programın son gününde (Demo Günü), ürünlerini geliştirmiş ve programı tamamlamış girişimlere, projelerini sağlık endüstrisinin ve Sanofi iş birimlerinin önde gelen isimlerine sunma imkanı verilmektedir.

2019'da 70 girişim PharmUp'a başvurmuştur. Bunlardan 20'si kısa listeye alınmış ve beş girişim üç aylık hızlandırma programına seçilmiştir. Demo Gününde projelerden ikisi başarılı bulunmuştur. 2021'de 64 girişim hızlandırma programına başvurmuş, altısı seçilmiştir. Bu raporun hazırlandığı sırada program devam etmektedir.

IV. BÖLÜM: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYI DESTEKLEMELER

Son yıllarda şirketler ve finans kurumları, karar alma süreçlerine kurumsal sosyal sorumluluk (KSS), sürdürülebilirlik ve Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY) kriterlerinin dahil edilmesine daha fazla önem vermeye başlamıştır. Birçok akademik çalışma, güçlü ÇSY uygulamaları ile ekonomik ve/veya operasyonel performans arasında pozitif bir korelasyon olduğunu göstermiştir.

Sorumluluk ve karlılığın uyumsuz olmadıkları inancıyla yola çıkan Fransa, ÇSY'yi kurumsal hayat da dahil olmak üzere hayatın tüm kollarına yayma konusunda öncü durumdadır.

Hayata Geçirilen Fikirler

2001'den beri Fransa'da borsada işlem gören şirketler, işletme raporlarında, faaliyetlerinin çevresel ve sosyal sonuçlarını ne ölçüde dikkate aldıklarını belirtmekle yükümlü kılınmıştır. Bazı açılardan, Fransız hukuku yakın tarihli Avrupa Birliği Finansal Olmayan Raporlama Yönergesi'nin⁵ belirlediği koşulların, daha fazlasını gerekli görmektedir. Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler de bu kültürü benimsemiş ve Türkiye'deki faaliyetlerine yansıtmıştır.

Çalışmamız, Türkiye'de faaliyet gösteren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, çevresel etkiden kırsal kalkınma ve yoksullukla mücadeleye kadar birçok konuyu, ÇSY stratejileri çerçevesinde ele aldıklarını göstermektedir. Çalışmamıza katılan şirketlerin yarısından fazlası (%57), ÇSY gündemlerinin bir parçası olarak cinsiyet eşitliği üzerinde durmaktadır. Ayrıca, araştırmada yer alan şirketlerin yüzde 60'ı, Türkiye'de KSS faaliyetleri ve projeleri yürüttüğünü belirtmiştir.

İlerleyen sayfalara okuyacağınız kısa örnekler, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin güçlü ÇSY uygulamaları ve KSS faaliyetleriyle, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal gelişimine katkıda bulunurken, sorumluluklarını nasıl yerine getirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu örnekler, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerden yalnızca birkaçının katkısına anlık bir bakış sunmaktadır. Bu şirketlerin yanı sıra, daha birçok Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket, sürdürülebilir ÇSY ilkelerine güçlü bağlılıkları ve KSS faaliyetleri ile ülkenin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

⁵Thompson Reuters Regulatory Intelligence. Country Update – France: ESG Reporting. Şuradan ulaşılabilir: https://www.gide.com/sites/default/files/2021_06_17_france_esg_guide.pdf

ÇEVRE

2019 sonlarında, Avrupa Komisyonu, "Avrupa Yeşil Mutabakatı" (Green Deal for Europe) adında cesur bir eylem planı ile yeni bir büyüme stratejisi fikrini ortaya koymuştur. Bu plan, temiz, döngüsel bir ekonomik yapıya geçilerek, kaynakların etkili kullanımının artırılması, biyolojik çeşitliliğin yeniden canlandırılması ve kirliliğin durdurulmasını amaçlamaktadır. Planda ihtiyaç duyulan yatırımlar ve mevcut finansman araçları hakkında bir taslak sunulmuş, adil ve kapsayıcı bir dönüşümü başarabilmek için yapılması gerekenler anlatılmaktadır.

2020'nin sonunda Avrupa Konseyi tarafından alınan karara istinaden Avrupa Birliği, 2050'de karbon nötr olmayı hedeflemektedir. Avrupa Komisyonu, bu siyasi iradeyi yasal bir yükümlülüğe dönüştürmek amacıyla Avrupa İklim Yasası'nı gündeme getirmiş; Avrupa İklim Paketi ile de ticari teşebbüsler de dahil olmak üzere yurttaşları ve toplumun tüm üyelerini iklim için eyleme geçmeye çağırmıştır. Bu hedefe ulaşmak için ekonominin tüm sektörlerinin, çevre dostu teknolojilere yatırım yapması ve daha temiz ve hesaplı ulaşım şekilleri de dahil olmak üzere, yenilikçi ve çevre dostu teknolojileri kullanmaya teşvik edilmesi gerekmektedir. Avrupa Komisyonu, önümüzdeki on yıl içinde en az 1 trilyon euro tutarında sürdürülebilir yatırımın gerçekleştirilmesinde öncü olmayı amaçlamaktadır.

ÇEVRE

AIR LIQUIDE TÜRKİYE

Karbon Nötrlüğe Doğru

200'e yakın çalışanıyla Air Liquide Türkiye, Türkiye'deki 1.000 müşterisine sıvı ve basınçlı gaz sağlamaktadır. Bazı müşterileri için, yerinde üretim yapmayı sağlayan yatırımlar da gerçekleştirmektedir.

Air Liquide Grubu, 2021'in Mart ayında, 2050'ye kadar karbon nötr olma hedefini açıklamıştır. 2025'te küresel CO2 salınımını azaltmaya başlayacak olan grup, 2035'te yüzde 33'lük bir azalma (Kapsam 1 ve Kapsam 2 dahil) elde etmeyi amaçlamaktadır. Air Liquide, Türkiye Polatlı'daki tesisinde kuracağı güneş panelleri için yatırımlarını sürdürmekte; hava ayrıştırma ünitelerindeki karbon ayak izini en aza indirmek için olası ortaklar ve enerji tedarikçileri ile görüşmelerde bulunmaktadır. Air Liquide aynı zamanda Türkiye'deki metal geri dönüşümü, cam imalatı ve diğer endüstri kollarında oksijenli yanma teknolojisini devreye sokarak enerji tüketimini yüzde 25 oranında azaltmayı hedeflemektedir.

Air Liquide Avrupa'da, doğalgazdan üretim sağlayan hidrojen tesislerini; açığa çıkan CO2'yi yakalayıp sıvılaştırarak, uygun gemiler vasıtasıyla deniz tabanında depolayıp, karbonsuzlaştırma çalışmaları yapmaktadır. Grup aynı zamanda müşterileri için karbon yakalama ve depolama hizmeti başlatmayı planlamaktadır. Kanada'da yenilenebilir enerji ile beslenen, dünyanın en büyük elektrolizörünü (20 MW) devreye aldıktan sonra, Air Liquide bu yılın başında Fransa'nın Normandiya bölgesinde düşük karbon ile üretilmiş elektrik ile beslenen 200 MW'lık bir elektrolizör için 2024'te başlaması planlanan bir yatırım gerçekleştirmeye karar vermiştir. Üretilen yeşil hidrojen, Air Liquide'in Normandiya'daki hidrojen boru hattını petrokimya sanayisi için besleyecek ve Paris'e yakınlığı sayesinde hidrojenli ulaşım pazarına hizmet verebilecektir.

Fransa bu girişime gönülden bağlıdır. 2015'te Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği konferansına ev sahipliği yapmış, bu konferans Paris İklim Anlaşması'na öncülük etmiştir. Fransa, yatırımcıların ÇSY'ye uyum ve sera gazı salınımları hakkında rapor vermesini zorunlu kılan ilk ülkedir. Fransa ayrıca 2020'de, yatırımcıların varlıklarının ne kadar yeşil olduğunu beyan etmelerini ve her beş yılda bir sera gazı salınımı hedefleri belirlemelerini gerektiren yeni bir dizi bağlayıcı hedef benimsemiştir.

Çalışmamız, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin en az yüzde 37'sinin sürdürülebilir kalkınma alanında projeleri hayata geçirdiğini ortaya koymuştur. Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin üstlendiği bazı çevreci girişimlere dair örnekler aşağıda sunulmaktadır.

ÇEVRE

TAV HAVALİMANLARI

Havalimanı Operasyonlarında Karbon Nötrlüğün Sağlanması

ADP Grup'unun bir üyesi olan TAV Havalimanları sekiz ülkede 15 havalimanında hizmet vermektedir. Şirket, kurumsal sosyal sorumluluk politikasının bir parçası olarak, faaliyetlerinin çevreye olan etkilerini en aza indirmeye çalışmaktadır. ADP Grup'u tarafından oluşturulan "Airports for Trust" bildirgesiyle TAV, tam idaresinde bulunan tüm havalimanlarında 2030'a kadar karbon nötr olma taahhüdünde bulunmuştur.

Temmuz 2021 itibariyle TAV portföyünde bulunan üç havalimanı -İzmir, Ankara ve Antalya- Uluslararası Havaalanları Konseyi'nin (ACI) Havaalanı Karbon Akreditasyon Programı (ACA) çerçevesinde karbon nötr statüsü kazanmıştır. ACA, havalimanları için oluşturulmuş kurumsal destekli tek küresel karbon yönetimi sertifikası programıdır ve bağımsız değerlendirmeye tabidir.

Karbon nötr statüsü kazanma vaadi dünya çapında giderek yaygınlaşmaktadır. Bugün küresel hava trafiğinin yüzde 46,2'sini oluşturan ve 76 ülkede bulunan 349 havalimanı ACA programı tarafından akredite edilmiş durumdadır. Bunlardan 66'sı karbon nötr statüsü kazanmıştır.

TAV karbon emisyonlarını sıfırlama girişimlerinde önde gelen havalimanı şirketlerinden biri olmaya devam etmektedir. İzmir Adnan Menderes Havalimanı 2009'da ACA programına katılan ikinci ve prestijli ACI Europe Eco-Inovasyon Ödülü'ne hak kazanan ilk havalimanıdır. TAV ayrıca, ACI Europe Net Zero girişimine bağlılığını da beyan etmiştir.

EĞİTİM VE MESLEKİ GELİŞİM

Eğitim, mesleki gelişim ve katılım, hem Fransa'nın diplomatik gündeminin hem de yurtiçi ve yurtdışındaki iş yaklaşımının önde gelen unsurlarındandır. Fransa, resmi kalkınma yardımının yüzde 15'ini bu alan için ayırırken, Fransız iş dünyası da kamusal çabaları, mesleki eğitime ve iş yerinde çeşitlilik ve cinsiyet eşitliğine olan etkin bağlılığıyla desteklemektedir. Bu genel eğilime paralel olarak araştırmamız, Türkiye'de faaliyet gösteren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler için, personel eğitiminin bir öncelik olduğunu göstermektedir. Araştırmaya dahil edilen şirketlerin yüzde 94 gibi büyük bir oranı bu alanda etkin olduklarını belirtmiştir. Türkiye'deki Fransız ve Türk-Fransız ortaklı şirketlerin mesleki gelişim ve personel eğitimi alanındaki girişimlerine dair ait örnekler aşağıda sunulmaktadır.

PERSONEL EĞİTİMİ

CEVA LOJİSTİK

Personel Eğitiminde Öncülük

CEVA Türkiye, navlun sevkiyatı, sözleşmeli lojistik, ulaşım ve dağıtım idaresi gibi alanlarda uçtan-uca çözümler, uygulamalar ve işletim olanakları sunan Türkiye'nin önde gelen lojistik şirketlerinden biridir.

Şirket, fırsat eşitliği ilkesine dayanarak tüm çalışanlarına öğrenme ve gelişim fırsatları sunmaktadır. CEVA çalışanları, her yıl, CEVA yıllık eğitim kataloğundan kendi seçtikleri sosyal beceri eğitim faaliyetlerine katılma şansına sahiptirler. Öğrenme ve Gelişim Bölümü, dinamik bir iş yerinin sürekli değişen gereksinimlerini karşılayabilmek için eğitim faaliyetlerini her yıl yeniden tasarlamaktadır. Farklı 60'tan fazla kurum içi eğitim seçeneğinin yer aldığı katalogdaki tüm eğitimler, CEVA'nın kendi iç eğitmenleri tarafından verilmektedir. Eğitimler sonlandığında, eğitimlerin verimliliğini ölçmek için çalışanlara anketler uygulanmaktadır. Bu anketler sayesinde CEVA Akademi sürekli gelişim halindedir.

Bunun yanı sıra, CEVA çeşitli üniversitelerle iş birliği içinde liderlik gelişim programları düzenlemektedir. Örneğin, Yeditepe Üniversitesi'yle gerçekleştirdiği iş birliği sonucunda CEVA, çalışanlarının şef ve yönetici düzeylerindeki becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir yıl süreli bir idari gelişim programı düzenlemiştir. Başka bir liderlik gelişim programı ise, Koç Üniversitesi'yle yapılan iş birliği sonucu oluşmuştur. 2020'de CEVA çalışanlarının yüzde 90'ı, hem sosyal beceri hem de mesleki eğitim almış bulunmaktadır.

Bilgi Aktarımının Sağlanması

SUEZ Çanakkale, SUEZ Türkiye'nin bir iştirakidir. Çanakkale bölgesinde kentsel atık toplama, arıtma ve geri dönüşümünden sorumludur.

Şirket, geri dönüştürülebilir ve karışık atıkların toplanmasını sağlayacak ikili bir toplama sistemini uygulamaya sokmayı amaçlamaktadır. İkili toplama sistemi Türkiye için bir model teşkil edecektir. Kentsel atığın yüzde 50'den fazlası, ayrıştırma, mukavva ve plastik geri dönüşümü ve çimento fabrikalarında kullanılmak üzere, atıklardan alternatif yakıt üretimi sağlama yolları ile geri dönüştürülecektir. Elektrik, organik atıkların depolandığı düzenli atık depolama sahalasında oluşan biyogaz ile üretilmektedir.

Bu proje kapsamında, Çanakkale'de atık toplama ve arıtma işlemlerini yönetecek olan mühendisler Fransa'da eğitim almaktadırlar. 2019'da beş kilit personel Fransa'da bulunan benzer atık saha ve tesislerini ziyaret etmiş, SUEZ kurumsal uzmanları tarafından verilen eğitimlere katılmışlardır. Bu eğitimlerin asıl amacı çevresel süreçlerde en iyi uygulamaları paylaşmak ve Türk ekiplere bilgi birikimini aktarmaktır.

Diğer yerel çalışanlar SUEZ Akademi'nin çevrimiçi öğrenme sistemini kullanarak eğitim almaktadırlar. Eğitim konuları, sağlık ve güvenlikte liderlik, iş yerinde refah ve müşteri odaklılık gibi konuları içermektedir. Çevrimiçi istem tüm çalışanlara tam erişim sağlayarak, çevre konusundaki bilgilerini ve yeteneklerini, uluslararası standartlar doğrultusunda günden güne geliştirme imkanı sunmaktadır.

Şirketlerin bireysel çabalarının yanı sıra, Türkiye'de farklı yaşlarda 17.000'den fazla öğrencisi olan, 17 kurumdan oluşan bir frankofon (Fransızca eğiti veren) eğitim ağı bulunmaktadır. Bu kurumlar Türkiye'nin insan kaynağı gelişimine çeşitli şekillerde katkıda bulunmaktadır. Türkiye'deki başlıca frankofon eğitim kurumları arasında aşağıdaki kurumlar sıralanabilir:

- Toplam 2.342 öğrenciye Fransız müfredatı çerçevesinde eğitim veren ve Fransa Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onaylı İstanbul'daki Pierre Loti Fransız Lisesi ve Ankara'daki Charles de Gaulle Fransız Lisesi;
- Üç büyük şehirde, tamamı Fransa Avrupa ve Dışişleri Bakanlığı tarafından verilen "LabelFrancÉducation" sertifikasına sahip olan ve 9.475 öğrenciye Türkçe müfredatı öğreten ve Türkçe ve Fransızca eğitimi veren, on üç tarihi devlet lisesi ve özel lise ve onaylı iki anaokulu;
- 5.300'ü aşkın öğrenciye tamamen veya kısmen Fransızca eğitim veren üç üniversite (Galatasaray, Marmara ve Yeditepe Üniversiteleri) -23 diğer üniversitenin ise en az bir Fransızca bölümü bulunmaktadır.

Genç Yetenekler

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin eğitim alanındaki çalışmaları, çalışanlarının eğitimleri ile sınırlı kalmayıp, yeni yetenekleri de kapsamaktadır. Şirketler, Türkiye'de prestijli üniversitelerde eğitim gören öğrencilere yönelik birçok genç yetenek programı düzenlemektedir. Örneğin, bu stratejinin bir sonucu olarak, Oyak Renault, Türkiye'de en çok çalışılmak istenen şirketler arasında yer almaktadır.

Chaire d'Excellence Kürsü Programı

CCEF Türkiye Komitesi, yıllar içinde, frankofon Galatasaray Üniversitesi'yle verimli ve karşılıklı yarara dayanan bir ilişki geliştirmiştir. Bu, üniversite ile kurumsal dünya arasındaki yakın ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunmuş, Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk şirketleri, üniversitenin iyi eğitilmiş Fransızca konuşan mezunları arasından işe alma fırsatından yararlanmıştır.

2019 sonunda, Türkiye'de başlatılan Chaire d'Excellence kürsü programı, Galatasaray Üniversitesi, özel sektör ve CCEF arasındaki iş birliğini yeni bir boyuta taşımıştır. Chaire d'Excellence kürsü programı, programa dahil olan şirketler ve üniversite arasında, CCEF Türkiye Komitesi (ve Komite'nin Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerinin bazı üyeleri tarafından doğrudan olmak üzere) tarafından ortak finanse edilen ve Fransa Büyükelçiliği'nin İş Birliği ve Kültürel Çalışma Servisi tarafından desteklenen bir iş birliği programıdır.

Programın ana amacı, üniversitenin, birkaç aylık dönemlerde, Fransız profesörler ve araştırmacıları misafir etmesini sağlayarak üniversitede bilimsel mükemmelliği teşvik etmek ve böylece üniversitenin yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin araştırma eğitimlerini desteklemektir. Program aynı zamanda şirketleri ve öğrencileri birlikte çalışmak için cesaretlendirmektedir. Örneğin, yapay zeka ve dijital alanda, şirketler üniversitedeki uygulamalı araştırma çalışmalarını beslemek için kullanım örnekleri ve veriler sağlarken, üniversite de şirketlerin rehberliğinde çıktılar oluşturarak, kazan-kazan ilkesine dayanan bir iş birliğinin temellerini atmaktadır.

Şimdiye kadar program dahilinde yapay zeka alanında, aralarında CCEF Türkiye Komitesi üyesi üç şirketin de bulunduğu, iki kürsü oluşturulmuştur.

SAĞLIK VE GÜVENLİK

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, sağlık ve güvenlik konusunda son derece bilinçli adımlar atmaktadır. Şirketler, bu alanda yüksek standartları benimsemeyi ve ana merkezleri aracılığıyla en iyi uygulamaları yaygınlaştırmayı ilke edinmiştir. Benimsedikleri yüksek sağlık ve güvenlik standartlarının düzeyi, çoğu zaman yasal gerekliliklerin ötesine geçmektedir. Şirketlerin, sağlık ve güvenlik alanındaki uygulamalarından bazıları doğrudan çalışanlarıyla ilgili iken, bir diğer bölümü ise müşterilerine odaklıdır.

SAĞLIK VE GÜVENLİK

TOTAL TURKEY PAZARLAMA

Güvenlik Bilincinin Arttırılması

Önde gelen sorumlu enerji şirketlerinden biri olan TotalEnergies, kurumsal sosyal sorumluluğu ve insanlığın refahına katkı sağlamayı proje ve operasyonlarının merkezine koymuştur. TotalEnergies için güvenlik temel bir değerdir. Ancak, araştırmalar, birçok araç servis istasyonunda zorlu çalışma koşulları sebebiyle iş kazası ve mesleki hastalıkların oldukça yüksek oranda gerçekleştiğini göstermektedir.

Buna cevaben Total Turkey Pazarlama, "Hizmette Tam Güvenlik" adı altında bir kurumsal sosyal sorumluluk projesini başlatmıştır. Bu proje, küçük ve orta ölçekli araç servis istasyonlarında, usta ve çırakların iş kazaları konusunda farkındalıklarını, sağlık, güvenlik ve çevre hakkında gönüllülük esasına dayanan tesis içi eğitimler vererek, arttırmayı amaçlamaktadır.

Altı ana risk faktörünü kapsayan eğitim, Total Turkey Pazarlama çalışanları tarafından gönüllülük esasına göre verilmektedir. Her Total Turkey Pazarlama çalışanı projenin bir parçasıdır ve en az bir kere bu eğitimi vermektedir. Her eğitimin sonunda öğrencilere kişisel koruyucu ekipman olarak kullanmaları için iş güvenliği eldivenleri ve gözlükleri dağıtılmaktadır.

Projenin ilk yılında, 24 araç servis istasyonu ziyaret edilmiş ve 63 usta ve çırağa eğitim verilmiştir. Eğitim oturumlarından önce ve sonra yapılan anketlerin nicel bir değerlendirmesi, eğitimin verildiği işyerlerinde sağlık, güvenlik ve çevre bilincinin %15'ten fazla arttığını göstermiştir. Şirket her yıl daha fazla araç tamircisi ve çırağa ulaşarak, sağlık, güvenlik ve çevre farkındalığının artmasına katkıda bulunmaya devam edecektir.

Yol Güvenliğinin İyileştirilmesi

Türkiye'de 2006'den beri hizmet veren Groupama, hayat-dışı ve hayat sigortası alanlarında faaliyet göstermektedir. Kasko sigortasına odaklanan şirket, kendini önleyici kasko sigortacısı olarak konumlamaktadır.

Sıklıkla meydana gelen ciddi araba kazaları pazarın bir özelliğidir ve yol güvenliği önlemleri hala sınırlı kalmaktadır. Buna yanıt olarak, Groupama tehlikeler hakkında somut ve kişiselleştirilmiş bir şekilde farkındalığı arttırmayı amaçlayan Sürüş Akademisi'ni 2020 yılı sonunda faaliyete geçirmiştir. Şirket, Türkiye'de müşterilerine sorumlu sürüş hakkında ücretsiz ve tam gün süren bir eğitim sağlayan ilk sigorta şirkettir. Intercity İstanbul Park iş birliği ile verilen eğitimin amacı, poliçe sahiplerine kazaya yol açacak durumlardan kaçınmayı öğretmektir. Eğitim kursiyerlerin kendi araçları ile ve zorlu sürüş koşullarını simüle eden bir alıştırma paneli kullanılarak verilmektedir.

Eğitimin ana hedef kitlesi, ehliyetlerini birkaç dersle almış ve yolun gerçek tehlikelerinin farkında olmayan genç sürücülerdir. Groupama Sürüş Akademisi, özel programlar sunarak kamyon şoförlerinin de sürüş becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

İşyeri Kazalarının Önlenmesi

Çekomastik ve Bostik markalarıyla yapıştırıcı üreten Bostik Kimya, özel malzemelerde dünya lideri olan Arkema'nın bir parçasıdır. Bostik Kimya, Arkema Grup'un insan ve çevre risk yönetimine verdiği önceliği doğal olarak benimsemiş durumdadır.

Bu bağlamda şirket, sağlık, güvenlik ve çevre konularında şeffaflık ve performansın sürekli gelişimine odaklanan ve gönüllü bir girişim olan Responsible Care®'e destek vermektedir.

Bostik Kimya, güvenlik kültürünü teşvik etmek için grup tarafından başlatılan Uygulamada Güvenlik (Safety in Action) programını yürürlüğe geçirmiştir. Bu önemli programda, "olmazsa olmazlar" olarak tanımlanan bir dizi kural belirlenmiş ve bu kuralların tüm çalışanlar ve iş yüklenicileri tarafından taviz verilmeksizin uygulanması şart koşulmuştur.

Süreç güvenliği ile ilgili olarak Bostik Kimya, olası kazaları önlemek için, acil durum ve acil müdahale planları dahil olmak üzere risk önleme ve yönetim uygulamalarını uygulamakta ve sürekli geliştirmektedir. Bostik Kimya, güvenliği arttırmak için insanların ve tesislerin korunması konusuna yönelik aralıksız eğitimler düzenlemektedir.

Bu çabaların bir sonucu olarak, grup seviyesinde iş güvenliği performansı, çalışılan milyon saat başına sadece 0,8'lik toplam kaydedilebilir olay oranı (TRIR) ile gelişmeye devam etmektedir. Bostik Kimya'nın kaza sıklık oranı sıfırdır ve geçtiğimiz on yıl içinde tesislerinde herhangi bir kaza yaşanmamıştır. Bu, kayıp zamanlı veya kayıp zamanlı olmayan tek bir kaza ile bile karşılaşılmayan 2.651 çalışma günü anlamına gelmektedir ve olağanüstü bir başarıdır.

BEŞERİ VE SOSYAL KALKINMA

Hem Fransız kurumlar hem de Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, Fransa için bir diğer önemli konu olan insani ve sosyal kalkınma konusu ile yakından ilgilenmektedir.

Kurumsal düzeyde, AFD Grup, teknik ve mali kalkınma iş birliğinden sorumlu ana Fransız kamu kuruluşudur. Önemli sosyo-ekonomik ve çevresel etkileri öngörülen ve aynı zamanda iklime faydalar sağlayacak büyük projeler için, kamu kuruluşlarına mali destek sağlamaktadır.

AFD Grup, 2004 yılında Türkiye'de faaliyetlerine başladığından beri, çoğu kalkınma kredilerden ve teknik iş birliği için sağlanan küçük hibelerden oluşan, toplam tutarı 3 milyar euroyu aşan 100'ün üzerinde projeye finansman sağlamıştır. Kurumun öncelikleri ve projeleri arasında şehir altyapı (toplu taşıma, su, sıhhi tesisat ve katı atık yönetimi) projeleri, yeşil binalar da dahil olmak üzere yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğinin teşviki, iklim değişikliğine uyum ve biyolojik çeşitliliğin korunması da dahil olmak üzere doğal kaynakların sürdürülebilir gelişimi, iş yerinde cinsiyet eşitliği de dahil olmak üzere sosyal konular ve Türkiye'deki mülteciler için AB mali yardım programı kapsamında Suriyeli mülteci göçünden en çok etkilenen illere destek sağlamak sayılabilir.

Bu kamusal faaliyetlere ek olarak Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, Türkiye'de beşeri ve sosyal kalkınmayı desteklemek için çeşitli programlar yürütmektedir. Aşağıda bu programlara dair iki örnek verilmiştir.

BEŞERİ VE SOSYAL KALKINMA

SAINT GOBAIN WEBER

Dezavantajlı Kadınların Güçlendirilmesi

Saint Gobain Weber'in sosyal sorumluluk ekibi, İzmir'de faaliyet gösteren bir STK olan İzmir Kadın Kuruluşları Birliği ile bir kurumsal sosyal sorumluluk projesi başlatmıştır. Saint Gobain Vakfı tarafından desteklenen bu proje, ekonomik olarak başkalarına bağımlı ve çocuklarına baktığı için düzenli bir işi veya geliri olmayan dezavantajlı kadınlar için bir unlu mamul üretim tesisinin açılmasını etrafında şekillenmiştir.

Bu tesis, kadınlara sertifika almaları ve ardından Türkiye İş Kurumu aracılığıyla iş bulmaları için eğitim veren bir merkez görevi görmektedir. Bu sayede kadınların daha yüksek yaşam standartlarına ve ekonomik bağımsızlıklarına kavuşması amaçlanmaktadır.

Proje, tesisin açılması için yeri ve binayı sağlayan ve eğitim merkezinin ürettiği unlu mamulleri satın almayı taahhüt eden İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından desteklenmektedir. Bu yolla, tüm tarafların iş birliğiyle gerçek bir kazan-kazan stratejisi oluşturulmuştur. Tesis binasının üst katında hem eğitimcilerin çocuklarının, hem de ebeveyni olmayan çocuklar da dahil olmak üzere, mali durumu çocuklarına okul öncesi eğitim aldirmaya yetmeyen ekonomik açıdan dezavantajlı ailelerin çocuklarının gidebileceği bir anaokulu açılmıştır. Anaokulu, Saint Gobain tarafından desteklenmektedir. Proje dahilinde unlu mamuller tesisi kapılarını 2020'nin Mart ayında açmıştır.

Bebeklerin Bilişsel Gelişimini Desteklenmesi

Bebelac Çocuk Devam Sütleri Ailesi, bilişsel gelişimin her bebeğin hakkı olduğuna inanmaktadır. Bu nedenle Bebelac, satış gelirlerinin bir kısmını ihtiyaç sahibi bebeklerin bilişsel gelişimine ayırmış ve tanınmış bir STK olan İhtiyaç Haritası ile güçlerini birleştirerek "Bebelac Kardeş Payı" kampanyasını başlatmıştır.

2015'te Türkiye Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Beslenme Rehberi (TÜBER) raporuna göre, birçok bebekte demir, kalsiyum, çinko mineralleri, A, B12, C ve D vitaminleri başta olmak üzere önemli vitamin ve minerallerin alımı tahmini ortalama gereksinimin altında kalmaktadır.

Başlangıç olarak, mümkün olduğunca çok sayıda, yeterince vitamin ve mineral alamayan bebeğe ulaşmak ve onların bilişsel gelişimini* desteklemek amaçlanmıştır. Bebelac'ın arzusu, toplamda 10 tonluk 4 Numaralı Bebelac Çocuk Devam Sütü** ile 10.000 ihtiyaç sahibi aileye ulaşmak ve bu ailelerin 1 yaş ve üstü bebeklerinin çocuk devam sütü ihtiyaçlarını bir ay boyunca karşılamaktır.

İhtiyaç Haritası ihtiyaç sahibi aileleri tespit ederek, 20 şehirde gıda bankaları veya yerel belediyelerin aracılığıyla Bebelac Çocuk Devam Sütünü dağıtımına destek olmaktadır.

*Bebekler için anne sütü en iyi tercihtir. Anne sütünün yeterli olmadığı durumlarda bir doktora başvurulmalıdır. Demir, çocukların normal bilişsel gelişimine katkı sağlar. Dengeli ve çeşitli beslenme sağlıklı bir yaşam sürmek için önemlidir.

**Dünya Sağlık Örgütü, Tamamlayıcı Beslenme & Prof. Dr. Köksal, Doç. Dr. Özel, 2012, Ankara, Bebek Beslenmesi.

REHBER: TÜRKİYE'DEKİ KURUMSAL FRANSIZ VARLIĞI

TÜRKİYE'DEKİ FRANSA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Ankara'daki Fransa Büyükelçiliği, Fransız Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ndeki diplomatik temsilciliğidir. Büyükelçilik, sunduğu çeşitli hizmetler aracılığıyla Fransız-Türk ikili ilişkilerini sürdürmeye ve geliştirmeye katkı sağlamaktadır. Büyükelçilik dahilindeki kançılara, özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nin dış ve iç politikalarına odaklanmaktadır ve Fransa'nın çeşitli konularda takındığı tutumları Türk makamlara bildirmekle ve savunmakla sorumludur. Kançılara aynı zamanda Fransız yetkililerin Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaretlerle de ilgilenmektedir.

Büyükelçilik, Bölgesel Ekonomi Servisi ve İş Birliği ve Kültürel Çalışma Servisi aracılığıyla, Fransa'yı Türkiye'de ekonomik, kültürel ve bilimsel alanlarda tanıtmaktadır.

Büyükelçilik konsolosluk hizmetleri ile Türkiye'de yaşayan Fransızları, idari işleri başta olmak üzere desteklemektedir. İstanbul'da yaşayan Fransızlara verilen konsolosluk hizmetleri ise İstanbul'daki Fransa Başkonsolosluğu'nun yetkisindedir.

İLETİŞİM

Adres: Paris Caddesi No. 70, Kavaklıdere, Ankara

Telefon: +90 (312) 455 45 45

Email: amba.ankara@diplomatie.gouv.fr

İnternet Adresi: www.tr.ambafrance.org

ANKARA BÖLGESEL EKONOMİ SERVİSİ

ve İstanbul Şubesi

Türkiye'deki Fransa Büyükelçiliği'nin Bölgesel Ekonomi Servisi, Fransa Ekonomi ve Finans Bakanlığı Hazine Müdürlüğü'nün uluslararası ağının bir parçasıdır. Temel görevleri şunlardır:

- Makroekonomik ve kamu politikası analizi üretmek: Bölgesel Ekonomi Servisi ülke risk analizi, makroekonomik durum ve sektörel analizler üretir.
- Önemli küresel ekonomik konularda ve finansal ve ticari müzakereler çerçevesinde, ikili veya çok taraflı görüşmelerde, Fransa'nın bulunduğu konumu yerel yetkililerle paylaşmak: Bölgesel Ekonomi Servisi ayrıca Fransız, Avrupa'ya ait veya çok taraflı kamusal finans programlarına uygun projeler hakkında tavsiyeler verir.
- Fransa'yı tanıtmak: Bölgesel Ekonomi Servisi, Business France ile birlikte, dış aktörleri Fransa'da yatırım fırsatları veya iş kurma konularında bilgilendirerek Fransa'nın çekiciliğini anlatmaya yardımcı olur.
- Fransız şirketlere destek sağlamak: Bölgesel Ekonomi Servisi, Fransız şirketlerin ilgisini çekecek ihaleleri ve büyük projeleri takip eder. Fransız çıkarlarını desteklemek için uluslararası kurumsal iş birliğine öncülük eder ve Fransız şirketler tarafından yaşanan pazar erişim sorunlarının çözülmesine aracılık eder.

Ankara'daki Bölgesel Ekonomi Servisi'nin görev alanı, Türkiye, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkmenistan'ı kapsamaktadır. Ayrıca, Tarım Bakanlığı ve Ekolojik Dönüşüm Bakanlığı gibi diğer idari birimlerde çalışan uzmanlara da ev sahipliği yapmaktadır. Bölgesel Ekonomi Servisi'nin merkezi Ankara'dadır ve İstanbul'da bir şubesi vardır.

İLETİŞİM

Adres: İnan Caddesi, Karum İş Merkezi No. 21, Asansör E, No. 444, Kat. 6, Kavaklıdere, 06680, Ankara

Telefon: +90 (312) 428 31 75

Email: ankara@dgtresor.gouv.fr
istanbul@dgtresor.gouv.fr

İnternet Adresi: www.tresor.economie.gouv.fr/Pays/TR

Direction générale
du Trésor

CCEF

Fransız Dış Ticaret Danışmanları

Fransız Dış Ticaret Danışmanları (CCEF), Fransa ile yapılan ticaretin geliştirilmesi için deneyimlerini gönüllü olarak paylaşan danışmanlardır. CCEF, 4.500 dış ticaret danışmanı, girişimci ve uluslararası uzmanlardan oluşmakta ve 120 yılı aşkın süredir Fransa'nın kalkınmasını desteklemektedir. Fransa'nın her bölgesinde ve 150'den fazla ülkede varlığını sürdüren CCEF, Türkiye'de 30 ekonomik sektörde faaliyet göstermektedir.

CCEF, Fransız şirketlerin uluslararası alanda faaliyet göstermesini teşvik etme ve desteklemede rolü olan kamu ve özel sektör kuruluşları ile iş birliği yaparak, günlük bazda ve somut adımlar atar. Başbakan tarafından atanan Fransız Dış Ticaret Danışmanları'na, kamu yetkilileri tarafından şu dört görev verilmiştir:

- Yapılandırılmış projelerin uzun vadeli izlenmesi yoluyla veya operasyonel tavsiyelerde bulunarak veya ilişkileri kolaylaştırarak işletmeleri uluslararası gelişimlerinde desteklemektedirler. Ayrıca dış ticaret için destek mekanizmasının modernizasyonuna katkıda bulunmaktadır.
- Yükseköğretim kurumlarında kendi deneyimlerini aktararak veya belirli projeler kapsamında bilgi birikimlerini paylaşarak gençlerin uluslararası farkındalıklarını arttırmaktadırlar.
- Hükümet ve bölgelerin stratejik konsey toplantılarına düzenli katılımları ve büyükelçiliklerle etkileşimleri yoluyla, kamu yetkililerinin kararlarına, uluslararası ticaret ve diğer belirli piyasa konularında analizler, görüşler ve tavsiyeler ile katkıda bulunurlar.
- Faaliyet gösterdikleri ülkelerdeki iş dünyası liderleri ve ekonomik yetkililerle olan temasları aracılığıyla, Fransa'yı tanıtır ve ülkeye yatırım kararlarını kolaylaştırırlar.

İLETİŞİM

Email: ccef.turquie@cnccef.org

İnternet Adresi: www.cnccef.org

BUSINESS FRANCE

Türkiye Ofisi

Business France, Fransız ekonomisinin uluslararası gelişimini destekleyen ulusal ajanstır. Fransız şirketlerin ihracat büyümesini teşvik etmenin yanı sıra Fransa'daki uluslararası yatırımların desteklenmesi ve kolaylaştırılmasından sorumludur. Fransız şirketlerin, iş dünyasındaki görünürlüğünü ve Fransa'nın bir yatırım ülkesi olarak çekiciliğini destekler ve VIE isimli uluslararası staj programı yürütür.

Business France, Fransa ve dünya çapındaki toplam 75 ofisi ve 1.420 çalışanı ile hizmet vermektedir. Türkiye'deki ofisi İstanbul'dadır.

Business France Türkiye ofisinin başlıca görevleri şunlardır:

- Küçük ve orta ölçekli şirketlerin ihracat büyümesine katkı sağlamak: Business France Türkiye ofisi, işletmelerin hedef pazarlarda ticari ortaklar bulmasına yardım etmekte ve işletmelerin ticaret anlaşmaları imzalayarak sürdürülebilir şekilde ihracatta büyümelerine öncülük etmektedir.
- Fransa'daki yabancı yatırımcıları bilgilendirmek ve desteklemek: Ofis yabancı yatırımcıların karar alma süreçlerine yardımcı olmakta ve projelerinin her aşamasında onlara destek sağlamaktadır. Bu amaçla Ofis, yalnızca kendi yatırım danışmanlarından değil, kurduğu bölgesel ortaklık ağlarından da yararlanır.
- Ofis, Fransa'nın ve Fransız şirketlerin iş dünyasındaki imajını ve çekiciliğini yakından takip etmekte ve desteklemektedir. Fransa'yı, bölgelerini, işletmelerini ve becerilerini tanıtmak ve desteklemek için oluşturulan stratejilerin gelişimine ve uygulanmasına katkı sağlar ve bunlar hakkındaki bilgileri en etkili kanallar aracılığıyla uluslararası iş dünyasına duyurur.

İLETİŞİM

Adres: İstiklal Cad. No. 142, Odakule İş Merkezi, Beyoğlu, İstanbul

Telefon: +90 (212) 982 02 82

Email: istanbul@businessfrance.fr

İnternet Adresi: www.businessfrance.fr

CCIFT

Türk-Fransız Ticaret Derneği

Türk-Fransız Ticaret Derneği (CCIFT), Türk yasalarına uygun olarak dernek statüsünde kurulmuş olan ve finansmanını tamamen kendi olanakları ile gerçekleştiren bir kurumdur. CCIFT, Fransa ve Türkiye arasındaki ikili ekonomik ilişkilerin gelişmesindeki ana Fransız kurumsal aktörlerden biri olmuştur. Tarihsel olarak CCIFT, Türkiye'deki en eski ikinci çift taraflı ticaret odasıdır. Aynı zamanda, yurt dışındaki en eski beş Fransız ticaret odasından biridir ve Fransız ticaret odalarının uluslararası ağı olan CCI France International'ın kurucu üyelerindedir.

CCIFT, geniş ağı aracılığıyla, Fransız ve yerel şirketleri bir araya getirir ve Türkiye'deki Fransız-Türk iş toplulukları için sözcü görevi görür. CCIFT, girişimcileri ve yöneticileri bir araya getirip bilgi alışverişini sağlayarak ve kendi İş Merkezi aracılığıyla destekleyici iş hizmetleri sunarak iş hayatını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, Türkiye'de konumlanmış ve ikili ticarete katkıda bulunan Fransız şirketleri ile birlikte ticari diplomasiye katkıda bulunmaktadır.

Haziran 2021 itibariyle CCIFT'in üye sayısı 400'e ulaşmıştır. Bunların üçte biri Türkiye'deki Fransız şirketlerdir. Bu şirketler, Fransa'dan Türkiye'ye yapılan doğrudan yabancı yatırımının yaklaşık üçte ikisini temsil etmektedir. CCIFT Fransız şirketlere, akıllı ofis çözümleri, sanal ofisler, profesyonel yönetim hizmetleri ve Türkiye'de yerel tedarikçi bulmak gibi geniş bir yelpazede iş geliştirme hizmetleri sunmaktadır.

Türk-Fransız Ticaret Derneği aynı zamanda karşılıklı yatırımları da teşvik etmektedir. Dernek, Fransız şirketler ve onların bağlı olduğu Fransa'daki kuruluşlara (sanayi odaları ve profesyonel dernekler gibi) Türk pazarını tanıtmaktadır. Derneğin operasyonel esnekliği, işletmeye özel hizmetler sunmasına imkan vererek, ekonomik faaliyetlerin ve ticaretin gelişmesine ve canlanmasına katkıda bulunmaktadır.

İLETİŞİM

Adres: Pazar Sokak No.4 Bareli İş Merkezi K:2,
Gayrettepe, Beşiktaş 34387, İstanbul

Telefon: +90 (212) 249 29 55

Email: ccift@ccift.com

İnternet Adresi: www.ccift.com

AFD

Fransız Kalkınma Ajansı

AFD Grup, teknik ve mali kalkınma iş birliğinden sorumlu ana Fransız kamu kuruluşudur. Kamu bankaları, belediyeler ve müsteşarlıklar gibi kamu tüzel kişiliklerine, önemli sosyoekonomik ve çevresel etkileri olan ve iklime yüksek katkılar sağlayacak büyük projelerin uygulanması için mali destek sağlar. AFD'nin alt kuruluşu olan Proparco, özellikle bankalar, şirketler ve münferit projeler gibi özel sektörün finansmanından sorumludur.

AFD tarafından gerçekleştirilen çalışmalar, düşük karbonlu büyümeye ve çeşitli alanlarda en iyi uluslararası standartlara, özellikle de Avrupa standartlarına, ulaşmaya katkıda bulunur. AFD Türkiye'de 2004'ten beri faaliyet göstermektedir ve İstanbul ve Ankara'da ofisleri bulunmaktadır.

AFD'nin faaliyet alanları ve projeleri şöyle özetlenebilir: altyapı finansmanı ile sürdürülebilir kentsel kalkınma projeleri (ulaşım, katı atık, su, sıhhi tesisat alanlarında); işletmeler ve bireyler için banka kredileri (yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği, iş yerinde cinsiyet eşitliği, seracılık alanlarında); orman korunması ve gelişimi için kamu politikası kredileri; tarım ve tarım ticareti projeleri ve kamu-özel ortaklığındaki hastane yatırımları (Proparco aracılığıyla) ve Türkiye'deki mülteciler için AB mali yardım programı kapsamında Suriyeli mülteci göçünden en yoğun etkilenen illere destek sağlanması.

AFD ayrıca Türkiye ve Fransa arasındaki teknik iş birliğini güçlendirmek için kısıtlı miktarda hibe yardımı yapmaktadır. Buna ek olarak AFD, Türkiye'deki mülteciler için Avrupa Birliği Mülteci Fonu'ndan sağlanan mali desteklerin, kentsel altyapı ve sağlık altyapısı için kullanılmasına katkıda bulunur. AFD'nin İstanbul ofisi Balkanlar, Türkiye, Kafkasya ve Orta Asya'dan sorumlu Bölge Müdürlüğü'nün genel merkezine ev sahipliği yapar.

İLETİŞİM

Adres: Karum İş Merkezi E Asansörü Kat 6, İran Caddesi
No. 444, 06680, Çankaya, Ankara

Telefon: +90 (312) 428 31 75 / 127

Email: AFD_Ankara@afd.fr
AFDIstanbul@afd.fr

İnternet Adresi: www.afd.fr/fr/page-region-pays/turquie

EK: SEÇİLİ SEKTÖRLERİN KATKILARI

OTOMOTİV

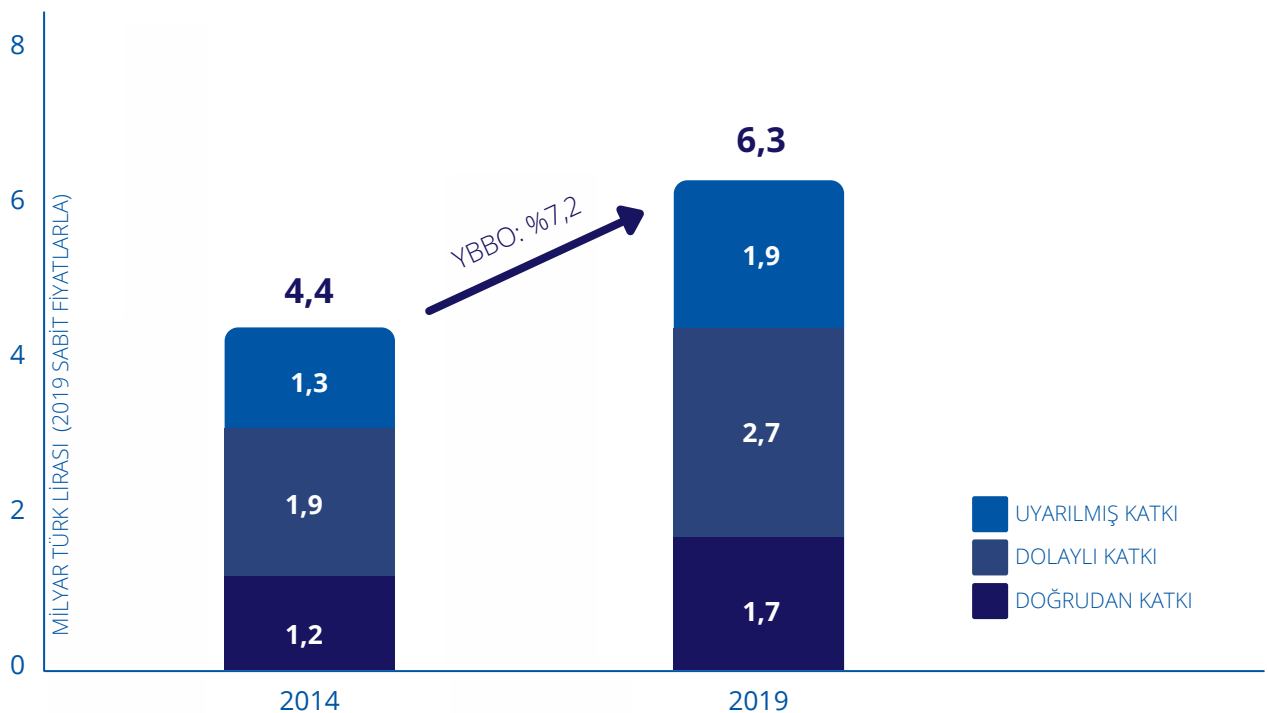
Oyak Renault dahil olmak üzere, otomotiv sektöründe faaliyet gösteren yirmi yedi Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket araştırmaya katılmıştır. Ülkedeki faaliyetlerine 1969'da başlayan Oyak Renault, kuruluşundan 2000 yılına kadar birçok ekipman imalatçısının Türkiye'ye gelmesini sağlamış (toplamın üçte biri), 2000'den sonra bu eğilim daha da artmıştır (geri kalan üçte ikisi).

Oyak Renault, Türkiye'deki binek araç üretimine (%36) ve ihracatına (%35,5) yön vermektedir. Tüm sektörler birlikte değerlendirildiğinde, Oyak Renault ciro bakımından Türkiye'nin üçüncü en büyük şirketi ve üçüncü en büyük ihracatçısıdır (üretiminin yüzde 80'ini ihraç etmektedir). Şirket 2020'de binek araç satışlarında ilk sırada yer almıştır.

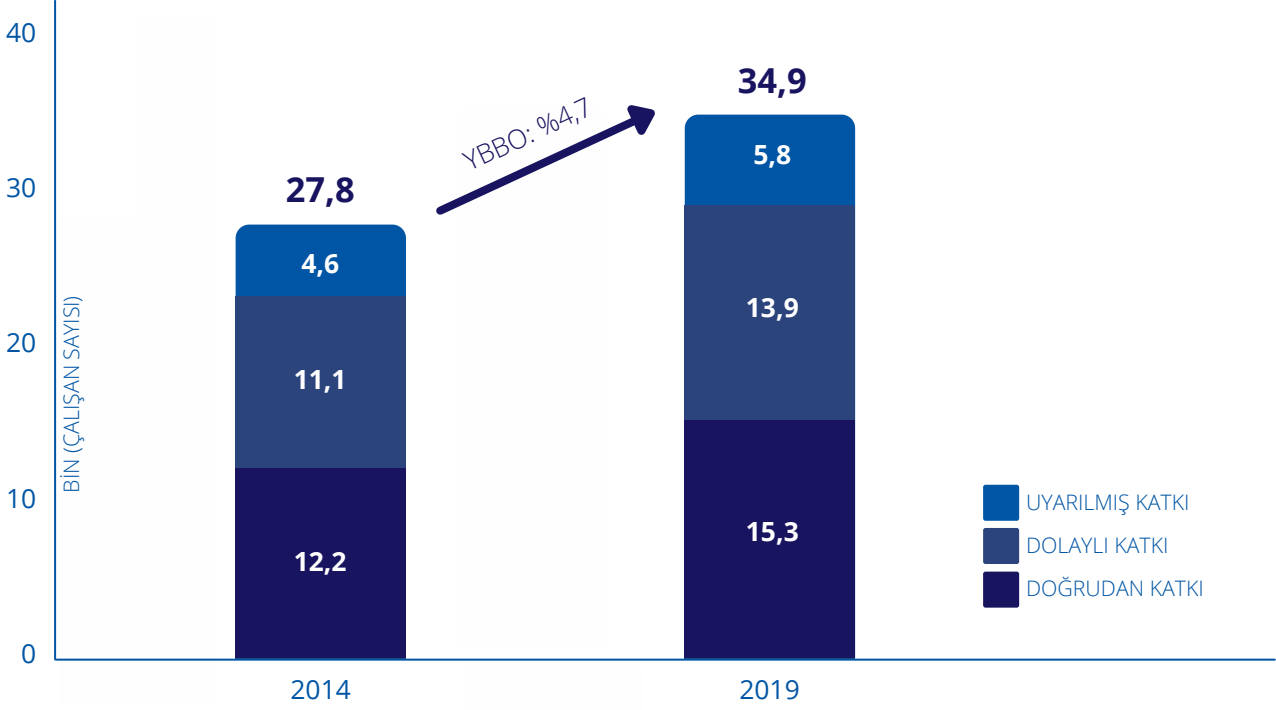
Ağırlıklı olarak büyük şirketlerden oluşan (%45) sektör, neredeyse tamamen (%93) B2B (işletmeler arası) ticaretine odaklanmıştır. 15.000'e ulaşan doğrudan çalışanıyla (5 yıl içinde %30 artış), Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı otomotiv sektörü, 2014'te en az 75 milyar euro, 2019'da ise en az 2 milyar euro ciro gerçekleştirmiştir. Bu rakamlar, sektörün beş yılda yüzde 19'luk gelir artışı elde ettiğini göstermektedir.

Türkiye'de otomotiv alanında faaliyet gösteren, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, doğrudan, dolaylı ve uyarılmış etkileri hesaba katıldığında, 2019'da şirketlerin Türkiye'nin gayrisafi katma değerine toplam 6,3 milyar Türk lirası katkı sağladığı ve 34.900 kişiye istihdam yarattığı görülür.

6. ŞEKİL: OTOMOTİV ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ GSKD'YE KATKILARI

7. ŞEKİL: OTOMOTİV ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ İSTİHDAMA KATKILARI

Otomotiv sektörü Türkiye'nin ihracatında olduğu kadar, endüstriyel üretiminde de büyük rol oynamaktadır. Otomotiv sektöründe faaliyet gösteren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin üçte ikisinin Türkiye'de en az bir üretim tesisi bulunmaktadır ve yüzde 45'i cirolarının yüzde 30'undan fazlasının doğrudan ihracattan elde etmektedir. Geri kalan şirketlerin büyük bir bölümü ise, esasen ihracat için yerel imalat yapan imalatçılara parça tedarik etmektedir.

2014 ve 2019 yılları arasında 787 milyon euro değerinde yatırım ve yeniden yatırım gerçekleştiren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı otomotiv sektörü, önümüzdeki üç yıl içinde en az 235 milyon euro tutarında yatırım gerçekleştirmeyi planlamaktadır.

SAĞLIK VE KOZMETİK

Araştırmaya katılan ve sağlık ve kozmetik sanayisinde faaliyet gösteren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı 21 şirketin üçte ikisinden fazlası, 2000'den sonra (en yenisi 2018'de olmak üzere) Türkiye'de faaliyete girmiş veya Türkiye'deki bir Fransız şirketin parçası olmuştur.

16 ana tedavi alanında 275 farklı çeşit ürünüyle Sanofi Türkiye, Türkiye'nin en eski (1957) ve önde gelen ilaç şirketidir. Sanofi Türkiye 445 milyon kutu üretim kapasitesiyle, Türkiye'nin en büyük ve en

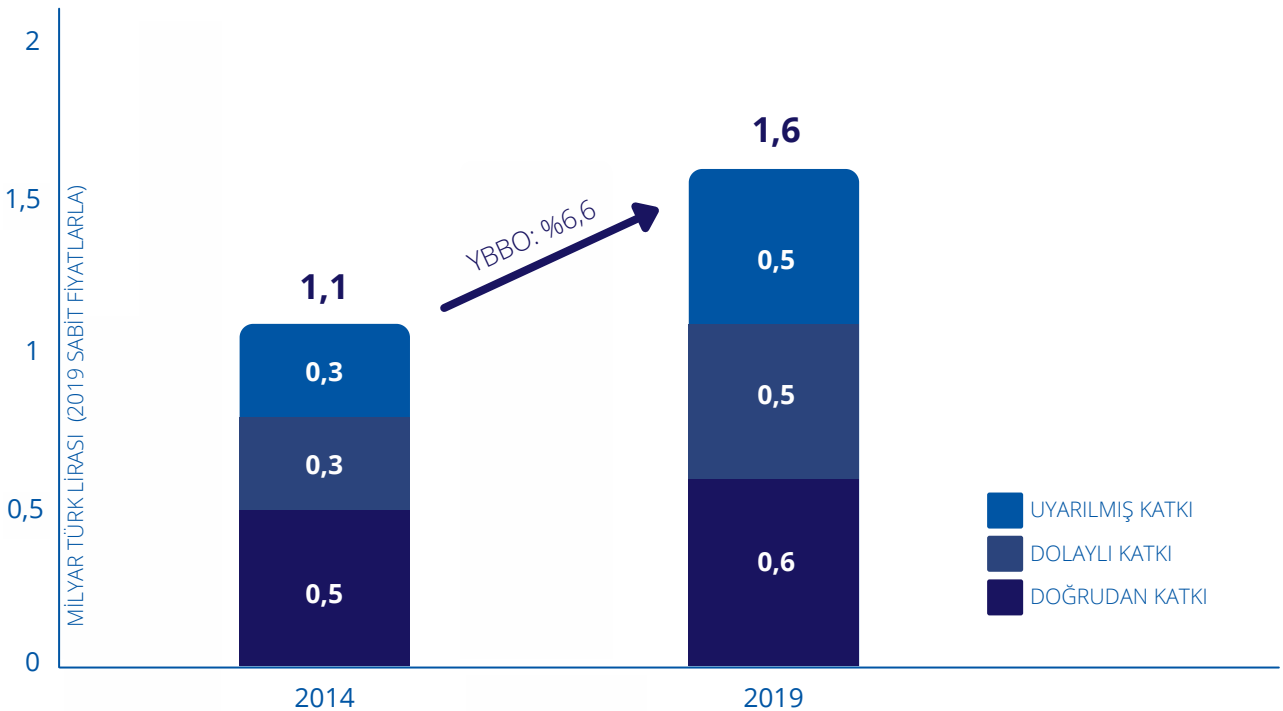
gelişmiş ilaç üretim tesisinin sahibidir. Bu tesis aynı zamanda Sanofi'nin dünya çapındaki tesisleri arasında ilk üçe girmeyi başarmıştır. Yıllardır düzenli bir şekilde Türkiye'ye grip aşısı tedarik eden ve yıllarca bu alanda Türkiye'nin tek tedarikçisi olan Sanofi Pasteur, grip aşısı tedarikine COVID-19 pandemisi sırasında dahi devam etmiştir.

Ağırlıklı olarak B2B (%57) ve B2C [işletmeden tüketiciye (%24)] modeliyle çalışan, sağlık ve kozmetik sektördeki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler, 2019'da yaklaşık 6.000 kişiyi doğrudan istihdam etmiştir (5 yıl içinde %22 artış). Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin yüzde 62'sinin toplam işgücündeki kadın çalışan oranı yüzde 40'tan fazladır.

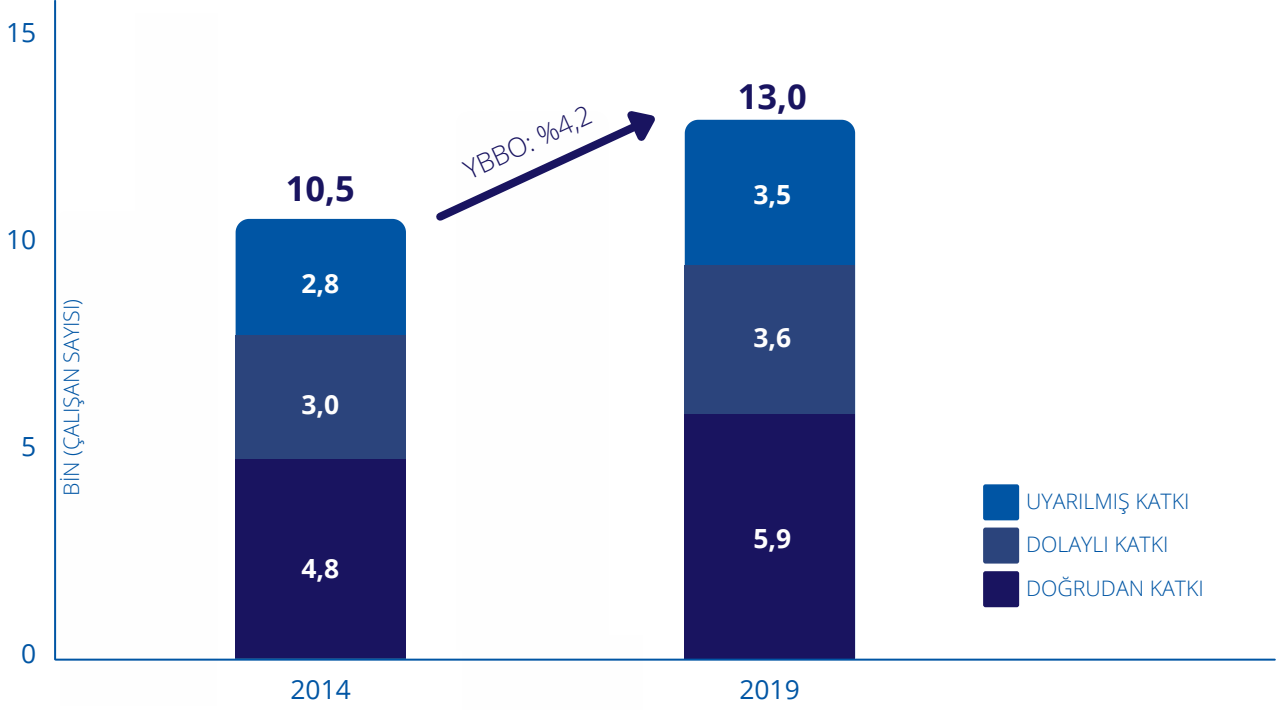
Ankete katılan şirketlerin yarısından biraz fazlasının Türkiye'de bir üretim tesisine sahiptir. Sektördeki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler 2019'da, 2014'e kıyasla %42'lik bir artışla, en az 922 milyon euro ciro elde etmiştir. Şirketler 2014'te en az 650 milyon euroluk ciro gerçekleştirmiştir. Şirketlerin yarısı (%52), gelirlerinin bir kısmını ihracattan elde ettiklerini belirtmiştir. Şirketlerin yüzde 36'sı ise cirolarının yüzde 10'dan fazlasını ihracattan elde ettiğini dile getirmiştir.

Türkiye'de sağlık ve kozmetik alanında faaliyet gösteren, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, doğrudan, dolaylı ve uyarılmış etkileri hesaba katıldığında, 2019'da şirketlerin Türkiye'nin gayrisafi katma değerine toplam 1,6 milyar Türk lirası katkı sağladığı ve 13.000 kişiye istihdam yarattığı görülür.

8. ŞEKİL: SAĞLIK VE KOZMETİK ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ GSKD'YE KATKILARI

9. ŞEKİL: SAĞLIK VE KOZMETİK ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ İSTİHDAMA KATKILARI

2014 ve 2019 yılları arasında 170 milyon euro değerinde yatırım ve yeniden yatırım hayata geçiren sağlık ve kozmetik alanındaki bu şirketler, önümüzdeki üç yıl içinde yaklaşık 80 milyon euro tutarında yatırım gerçekleştirmeyi planlamaktadır.

TARIM-GIDA

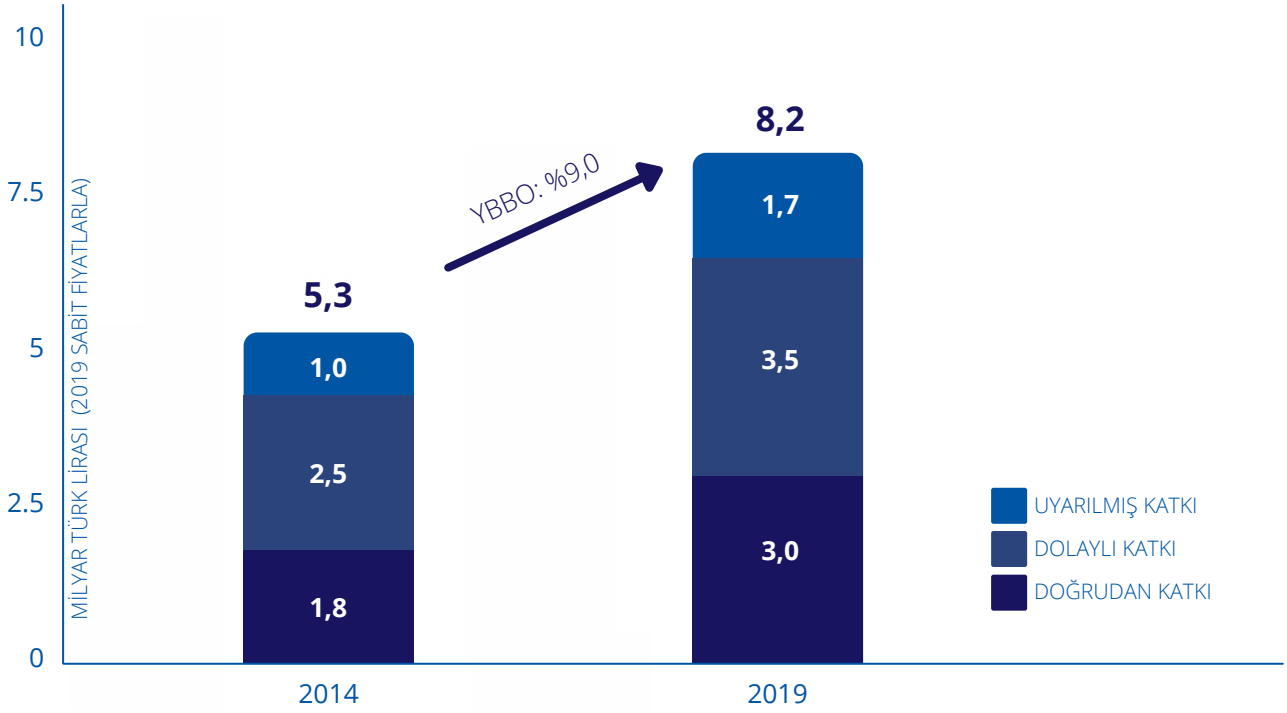
Türkiye'de tarım-gıda sektöründe faaliyet gösteren yirmi altı Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket (sekiz büyük ölçekli şirket de dahil olmak üzere) ankete yanıt vermiştir. Bu şirketlerin yüzde 80'i 2000'den sonra bir Fransız şirketinin parçası olmuş teşebbüslerdir.

Sektörde faaliyet gösteren Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler tarafından doğrudan istihdam edilen toplam kişi sayısı 2014 ve 2019 yılları arasında neredeyse iki katına çıkarak (+78,5), 2019'da yaklaşık 20.000'e ulaşmıştır. Sektörde faaliyet gösteren ve anket katılan şirketlerin cirosu 2019'da 1,35 milyar euroyu geçmiştir (2014'te elde edilen gelir 947 milyon eurodur). Bu, 2014'ten beri yüzde 43'lük bir artışı temsil etmektedir.

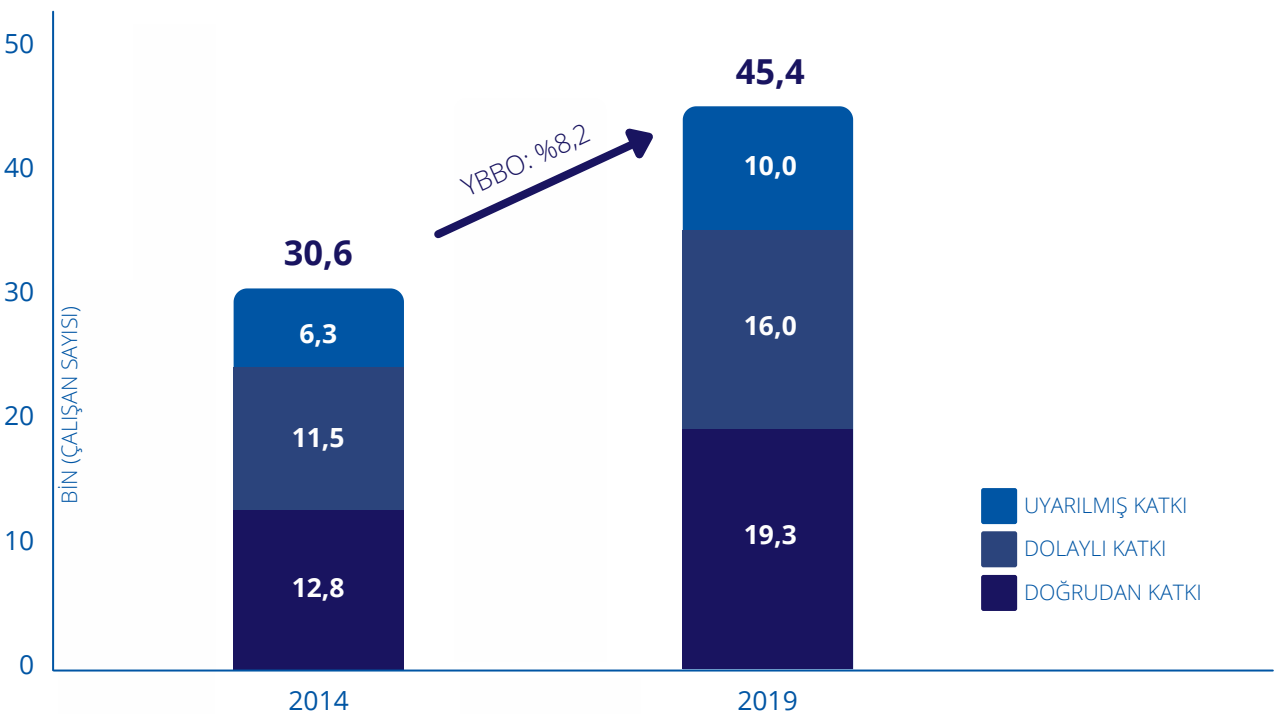
Türkiye'de tarım-gıda alanında faaliyet gösteren, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, doğrudan, dolaylı ve uyarılmış etkileri hesaba katıldığında, 2019'da şirketlerin Türkiye'nin gayrisafi katma değerine toplam 8,2 milyar Türk lirası katkı sağladığı ve 45.000 kişiye istihdam yarattığı görülür.

Sektördeki şirketlerin yarısının Türkiye'de üretim tesisi bulunurken, üçte birinden fazlası (%38) gelirlerinin bir kısmını ihracattan elde ettiğini belirtmiştir.

10. ŞEKİL: TARIM-GIDA ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ GSKD'YE KATKILARI

11. ŞEKİL: TARIM-GIDA ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ İSTİHDAMA KATKILARI

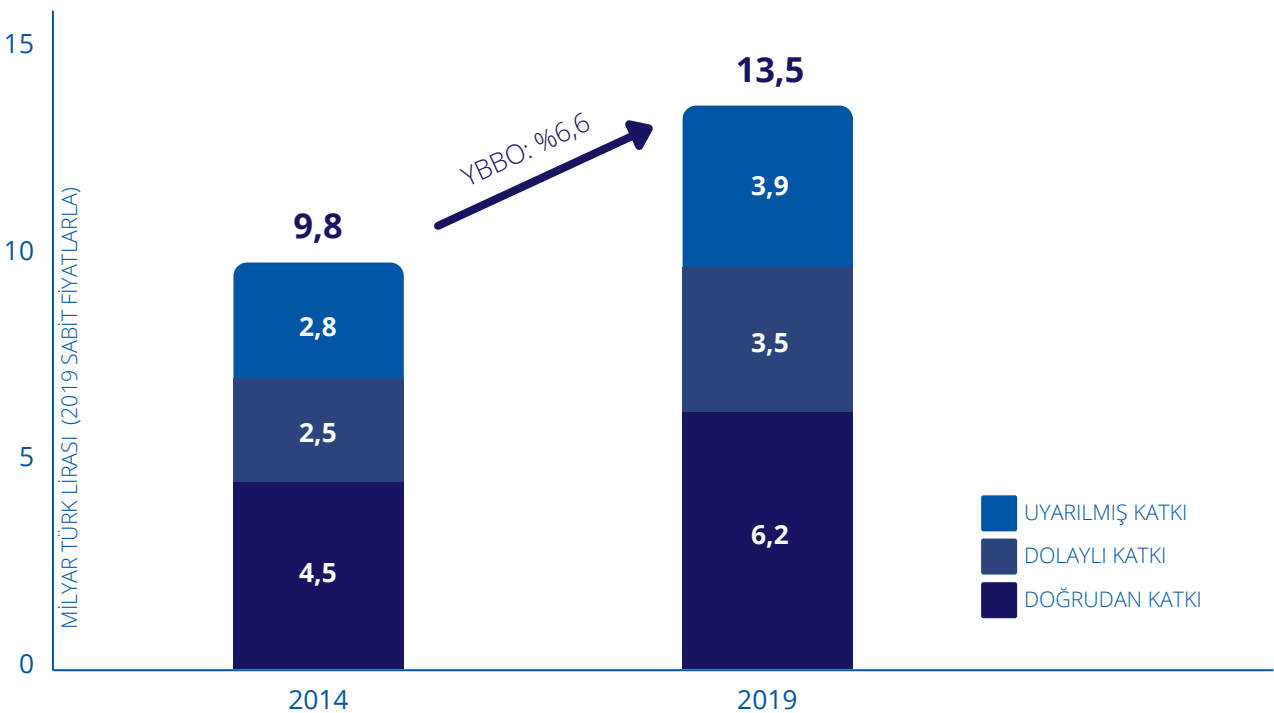
Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk ortaklı tarım-gıda sektörü, Türkiye ekonomisinin büyümekte olan ve yenilikçi sektörlerinden biri olmaya devam etmektedir. Dahası, tüm şirketler gelirlerinin en azından bir kısmını 2014 ve 2019 yılları arasında Ar-Ge faaliyetlerine ayırdığını beyan etmiştir. Şirketlerin yüzde 30'u Ar-Ge faaliyetlerine cirolarının yüzde 5'inden fazlasını ayırmıştır. 2014 ve 2019 arasında 436 milyon euro değerinde yatırım ve yeniden yatırım gerçekleştiren sektör, önümüzdeki üç yıl içinde Türkiye'de en az 169 milyon euro tutarında yatırım gerçekleştirmeyi planlamaktadır.

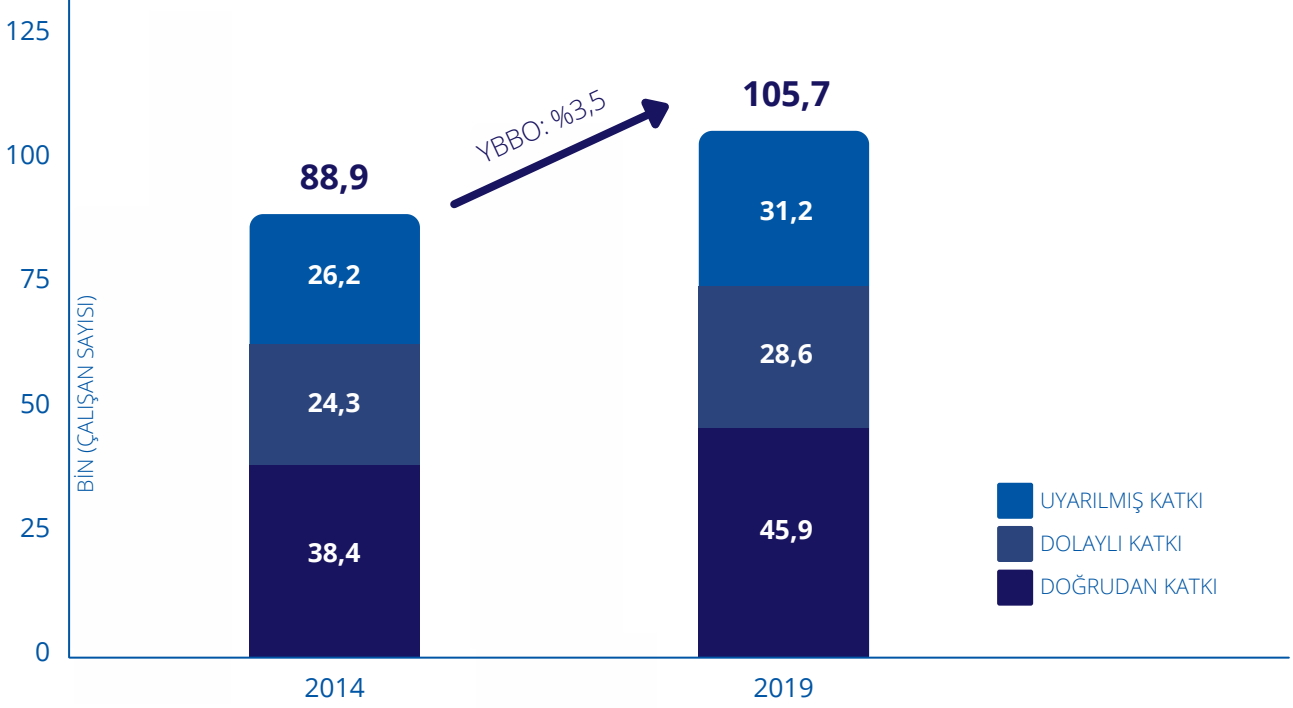
TURİZM VE ULAŞIM

Ankete göre Türkiye'de turizm ve ulaşım sektöründe faaliyet gösteren 26 Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirket bulunmaktadır. Bu şirketlerin yüzde 80'inden fazlası, 2000 yılından sonra (çoğunluğu 2010'dan sonra) Fransız sermayesi ile kurulmuş veya bir Fransız şirketinin parçası olmuştur.

Türkiye ekonomisinin başlıca sektörlerinden biri olan turizm ve ulaşım sektörü alanında etkin Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler genelde (yüzde 70'ten fazlası) büyük ölçekli şirketlerden oluşmaktadır ve 2019 sonu itibarıyla toplam 50.000 kişiyi doğrudan istihdam etmiştir. Fransız ve Fransız-Türk ortaklı turizm ve ulaşım sektörü, Türkiye'de 2019'da en az 2,5 milyar euro ciro elde etmiştir. 2014'te elde edilen 1,75 milyar euroya kıyasla, şirketlerin Türkiye'de yarattığı ciro, beş yılda %15'lik bir artış göstermiştir.

12. ŞEKİL: TURİZM VE ULAŞIM ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ GSKD'YE KATKILARI

13. ŞEKİL: TURİZM VE ULAŞIM ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN FRANSIZ VE FRANSIZ-TÜRK ORTAKLI ŞİRKETLERİN TÜRKİYE'DEKİ İSTİHDAMA KATKILARI

Türkiye’de turizm ve ulaşım alanında faaliyet gösteren, Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin, doğrudan, dolaylı ve uyarılmış etkileri hesaba katıldığında, 2019’da şirketlerin Türkiye’nin gayrisafi katma değerine toplam 13,5 milyar Türk lirası katkı sağladığı ve 105.700 kişiye istihdam yarattığı görülür.

Araştırmaya dahil edilen turizm ve ulaşım şirketlerinin yüzde 42’si, Türkiye’deki ofislerinin başta Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesi ve Kafkasya olmak üzere başka ülkelerdeki faaliyetlerden sorumlu olduğunu belirtmiştir. Şirketlerin neredeyse yüzde 40’ı 2019’da gelirlerinin yüzde 50’den fazlasını ihracattan sağlamıştır.

Araştırmaya katılan sektördeki tüm firmalar gelirlerinin bir bölümünü Ar-Ge’ye ayırdıklarını beyan etmiştir. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de 1,7 milyar euro değerinde yatırım ve yeniden yatırım gerçekleştiren şirketler, önümüzdeki üç yıl içinde en az 164,5 milyon euro tutarında yatırım yapmayı planlamaktadır.

Bu rapor, Fransız Dış Ticaret Danışmanları Türkiye Komitesi'nin görevlendirmesi ile, Hiera Consulting tarafından, Fransa Türkiye Büyükelçiliği Bölgesel Ekonomi Servisi'nin desteğiyle hazırlanmıştır.